

Regeling van de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van 4 juni 2026, nr. WJZ/106614907, houdende wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet in verband met het onder voorwaarden toestaan van Renure boven de gebruiksnorm voor dierlijke mest [KetenID WGK28344]

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, handelende in overeenstemming met de Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Gelet op bijlage III, tweede lid, onderdeel c, van Richtlijn 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, de artikelen 9, tweede lid, 13, vijfde lid, 38, 39 en 40, tweede lid, Meststoffenwet en de artikelen 7, 36, aanhef en onderdeel c, 41, aanhef en onderdeel c, en 70 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet;

Besluit:

ARTIKEL I

De Uitvoeringsregeling Meststoffenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1, eerste lid, wordt in de alfabetische rangschikking ingevoegd:

Renure: stikstofhoudende meststof die gewonnen is uit dierlijke mest en die voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure;
kwaliteitseisen voor Renure: kwaliteitseisen als bedoeld in bijlage Af;
geregistreeerde producent: producent van Renure die door de minister overeenkomstig artikel 35c, als zodanig is geregistreerd;
certificaat Renure: certificaat verstrekt op grond van een aangewezen certificeringsschema;

B

Aan hoofdstuk 3 wordt een paragraaf toegevoegd, luidende:

§ 4 *Renure*

Artikel 35a

Boven de hoeveelheid dierlijke mest, genoemd in artikel 9, eerste lid, van de wet kan ten hoogste 80 kilogram stikstof per hectare per kalenderjaar aan Renure worden gebruikt als die Renure:

- is geproduceerd door en afgenomen van een geregistreeerde producent of houder van het certificaat Renure; of
- is geproduceerd door een geregistreeerde producent of houder van het certificaat Renure en op zijn bedrijf wordt gebruikt.

Artikel 35b

- Een producent van Renure kan een aanvraag tot registratie als producent indienen bij de minister onder vermelding van het door de minister ter identificatie van het bedrijf of de onderneming van de producent verstrekte relatienummer of het unieke nummer, bedoeld in artikel 9, onderdeel a, van de Handelsregisterwet 2007.
- Bij de aanvraag tot registratie verstrekt de producent de volgende gegevens en bescheiden:
  - de naam, het correspondentieadres en het e-mailadres van een contactpersoon;
  - het adres van de locatie of de adressen van de locaties waar de Renure wordt geproduceerd;
  - het unieke registratienummer of unieke erkenningsnummer, bedoeld in artikel 54, eerste lid, onderdeel c, van de onderscheiden locaties van de tot het bedrijf van de producent

- behorende opslagruimten voor Renure dan wel, ingeval de producent een intermediair is, het registratienummer van de opslagruimte, bedoeld in artikel 49, voor elke afzonderlijke soort Renure als bedoeld in onderdeel k;
- d. de kadastrale aanduiding van de opslagruimte voor Renure indien de producent geen uniek registratienummer heeft;
  - e. de maximale opslagcapaciteit van Renure in kubieke meters, onderscheiden naar soort Renure;
  - f. De mestcode of mestcodes, bedoeld in bijlage I, van de Renure die geproduceerd wordt in het bedrijf of de onderneming;
  - g. De maximale productiecapaciteit van Renure in kubieke meters per jaar, in aantal kubieke meters per uur en in kilogrammen stikstof per uur, onderscheiden naar soort Renure en gebruikte apparatuur;
  - h. de op het moment van de aanvraag aanwezige voorraad geproduceerde Renure uitgedrukt in tonnen en in kilogrammen stikstof onderscheiden naar soort Renure;
  - i. de vijf, of indien het ammoniumzouten betreft de drie, meest recente opeenvolgende analyseresultaten van monsters van de meststof die met de apparatuur is geproduceerd, waarbij de monsters:
    - 1°. niet ouder zijn dan 6 maanden;
    - 2°. evenredig verspreid in een periode van 14 dagen zijn genomen; en
    - 3°. zijn genomen overeenkomstig bijlage Eb, met dien verstande dat de monsters niet zijn genomen uit de aanvoerleiding naar de eindopslag;
  - j. bewijs van levering van de apparatuur voor de productie van Renure;
  - k. een beschrijving van de installatie waaruit blijkt dat sprake is van de productie van een van de volgende soorten meststoffen:
    - 1°. ammoniumzouten afkomstig van een gaszuiverings- of emissiecontroleproces dat is ontworpen om ammoniak uit afgassen te verwijderen;
    - 2°. mineralenconcentraat, geproduceerd via omgekeerde osmose;
    - 3°. struviet uit dierlijke mest;
  - l. een beschrijving van het productieproces en de afzonderlijke behandelingsstappen, waaronder de gebruikte technieken, de volgorde waarin deze worden toegepast en de capaciteit per uur van de desbetreffende apparatuur en de wijze waarop de omvang van de productie wordt gemonitord;
  - m. beschrijving van de verwachte mestsoorten die worden behandeld, de hoeveelheden daarvan uitgedrukt in tonnen per jaar en in kilogrammen stikstof en de hoeveelheid, de aard en de samenstelling van de eventueel tezamen met de dierlijke meststoffen behandelde stoffen;
  - n. een beschrijving van de eindproducten van het productieproces, de hoeveelheden daarvan, uitgedrukt in tonnen per jaar, en de verwachte samenstelling daarvan, onderscheiden naar de verschillende eindproducten.
3. Van de analyseresultaten, bedoeld in het tweede lid, onderdeel i, ziet er ten minste een op de gehalten koper en zink.
  4. Indien de producent tijdelijk gebruik maakt van een mobiel apparaat voor de productie van Renure kan de aanvrager in afwijking van het tweede lid, onderdeel i, volstaan met een verklaring van de leverancier waarin de uitslagen van de daar bedoelde analyseresultaten zijn opgenomen toen het mobiele apparaat voor het eerst in gebruik werd genomen voor de productie van Renure.
  5. Indien de producent tijdelijk gebruik maakt van een mobiel apparaat voor de productie van Renure kan de aanvrager, in afwijking van het tweede lid, onderdeel j, volstaan met het overleggen van bescheiden waaruit blijkt wanneer de apparatuur naar verwachting geleverd zal worden. De producent meldt ten minste één werkdag vooraf aan de minister dat de apparatuur in gebruik wordt genomen. Bij de melding verstrekt de producent tevens het unieke identificatienummer van de apparatuur en de periode waarin de apparatuur door de producent wordt gebruikt.

Artikel 35c

1. De minister registreert een producent van Renure indien:
  - a. de producent zich overeenkomstig artikel 35b heeft aangemeld;
  - b. de producent de volledige zeggenschap over het productieproces heeft;
  - c. het bedrijfsgebouw, dan wel, indien de Renure niet in een gebouw wordt geproduceerd, het terrein waar Renure wordt geproduceerd, behoort tot het bedrijf of de onderneming van de producent;
  - d. de installatie voor de productie van Renure volledig operationeel is;

- e. de producent daadwerkelijk Renure produceert in een installatie met een van de technieken bedoeld in bijlage Af, onderdeel 1; en
  - f. uit alle overgelegde analyseresultaten, bedoeld in artikel 35b, tweede lid, onderdeel i, of vijfde lid, blijkt dat de geproduceerde meststof voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure.
2. Een registratie als producent van Renure geschiedt per soort Renure als bedoeld in artikel 35b, tweede lid, onderdeel k. Producenten kunnen voor meerdere soorten Renure geregistreerd worden.
  3. Een geregistreerde producent meldt elke wijziging in de voor de registratie verstrekte gegevens binnen 5 werkdagen aan de minister.
  4. Een registratie kan geheel of gedeeltelijk worden geschorst indien de geregistreerde producent niet voldoet aan de op hem van toepassing zijnde bepalingen in deze paragraaf. Aan een schorsing kunnen voorschriften worden verbonden.
  5. Een registratie wordt geheel of gedeeltelijke geschorst indien uit de analyse van het tweede monster, bedoeld in artikel 35e, derde lid, blijkt dat de geproduceerde meststof niet voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure. De schorsing wordt opgeheven als daarna uit de uitslag van de analyse van minimaal 2 monsters die genomen zijn overeenkomstig bijlage Eb blijkt dat de geproduceerde meststof weer voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure.
  6. Een registratie kan geheel of gedeeltelijk worden geschrapt indien:
    - a. de geregistreerde producent niet voldoet aan de op hem van toepassing zijnde bepalingen in deze paragraaf;
    - b. de geregistreerde producent na schorsing als bedoeld in het vijfde lid, niet binnen 3 maanden nieuwe analyses overlegt waaruit blijkt dat de geproduceerde meststof voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure;
    - c. de geregistreerde producent daarom verzoekt;
    - d. de geregistreerde producent bij de aanvraag om registratie onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een weigering van de aanvraag zou hebben geleid.

Artikel 35d

1. Een geregistreerde producent bepaalt zowel ten aanzien van de geproduceerde Renure als voor de daarvoor gebruikte dierlijke mest de hoeveelheid daarvan met een apparaat ter bepaling van het volume dat voldoet aan de bij of krachtens de Metrologiewet gestelde regels, waarbij het gemeten volume naar gewicht omgerekend wordt aan de hand van de dichtheid.
2. De installatie waarmee de Renure wordt geproduceerd genereert een overzicht waaruit blijkt op welke momenten en hoeveel uur de installatie in bedrijf is geweest. De geregistreerde producent overlegt het overzicht desgevraagd aan de minister.

Artikel 35e

1. Dit artikel is uitsluitend van toepassing voor de bepaling of de geproduceerde meststof voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure.
2. Door of in opdracht van de producent wordt een representatief monster van de geproduceerde meststof genomen. Het monster wordt genomen uit de eindopslag, uit de leiding naar de eindopslag of bij het laden van een vracht. De monsters worden volgens de algemeen geldende bemonsteringsprincipes genomen en worden geanalyseerd op de kwaliteitseisen voor Renure door een laboratorium dat aantoonbaar voldoet aan NEN-EN-ISO/IEC 17025. Analyse geschiedt volgens een methode die voor de onderscheiden categorieën is opgenomen in Bijlage IB, dan wel volgens een methode die ten minste gelijkwaardige waarborgen biedt. Voor de analyse op de aanwezigheid van koper en zink volstaat één analyse per drie maanden.
3. Indien een geanalyseerd monster niet voldoet aan één of meerdere kwaliteitseisen voor Renure wordt binnen één werkdag een tweede monster genomen dat, in afwijking van het negende lid, onverwijld voor analyse naar een laboratorium wordt verzonden.
4. Indien uit het tweede monster eveneens blijkt dat niet wordt voldaan aan één of meerdere kwaliteitseisen voor Renure, geeft de geregistreerde producent geen verklaringen als bedoeld in artikel 35h af en meldt de geregistreerde producent dit uiterlijk de eerstvolgende werkdag na de ontvangst van de analyseresultaten aan de minister. Als het monster genomen is bij het

laden van een vracht stelt de geregistreerde producent tevens de afnemer van die vracht binnen dezelfde termijn ervan in kennis dat de geleverde meststof niet voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure.

5. De geregistreerde producent geeft een verklaring pas weer af indien uit de analyse van ten minste twee representatieve monsters die niet op dezelfde dag zijn genomen blijkt dat wordt voldaan aan de kwaliteitseisen voor Renure.
6. Bemonstering geschiedt overeenkomstig bijlage Eb.
7. Voor de analyse op de kwaliteitseisen voor Renure wordt geen gebruik gemaakt van mengmonsters, tenzij het mengmonster is samengesteld uit monsters met dezelfde soort Renure.
8. Bij de overdracht van het monster aan het laboratorium verstrekt de geregistreerde producent een begeleidingsformulier waarop is aangegeven op welke parameters het monster moet worden geanalyseerd. Het begeleidingsformulier bevat daarnaast de gegevens, bedoeld in paragraaf 2.2 van bijlage Eb.
9. Het mestmonster wordt uiterlijk op de tweede werkdag na de dag van de monsternamen naar het laboratorium verzonden.
10. Het laboratorium zendt de resultaten van de analyse binnen 15 werkdagen na ontvangst van het mestmonster aan de geregistreerde producent. Indien uit de analyse blijkt dat het mestmonster niet voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure stelt het laboratorium de geregistreerde producent daarvan zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 24 uur, in kennis.

Artikel 35f

1. Indien een producent niet ten minste eenmaal per 14 dagen Renure afvoert of indien een producent Renure aanwendt op eigen bedrijf, beschikt de producent op het moment van het aanwenden of van de afvoer over een verslag waaruit blijkt dat voldaan wordt aan de kwaliteitseisen voor Renure. Daarnaast beschikt de producent op het moment van de afvoer of het aanwenden tevens over een analyseverslag van de af te voeren of aan te wenden Renure waaruit blijkt dat de Renure is geanalyseerd op koper en zink.
2. De periode tussen de analyse waar het verslag, bedoeld in het eerste lid, betrekking op heeft en het moment van het aanwenden of van de afvoer van de Renure bedraagt ten hoogste 14 dagen indien het de analyse op de kwaliteitseisen betreft en ten hoogste 3 maanden indien het de analyse op koper en zink betreft.

Artikel 35g

1. In afwijking van artikel 81, vijfde lid, geldt dat indien een erkend laboratorium het fosfaatgehalte of stikstofgehalte van een monster Renure niet kan vaststellen, omdat het monster bij de monsternemende organisatie of na ontvangst door het laboratorium in het ongereede is geraakt, de desbetreffende hoeveelheid dierlijke meststoffen, in zoverre in afwijking van artikel 68, eerste en vijfde lid, van het besluit wordt bepaald op basis van het voor de desbetreffende mestsoort voortschrijdend gemiddelde stikstofgehalte, onderscheidenlijk fosfaatgehalte op het bedrijf of de onderneming.
2. In afwijking van artikel 81, zesde lid, geldt dat indien een erkend laboratorium bij ontvangst van een toegezonden monster Renure constateert dat het monster niet voldoet aan de eisen van Hoofdstuk 4, paragraaf 4.2, van het Accreditatieprogramma dierlijke mest (AP05), dat is opgenomen in bijlage H, de desbetreffende hoeveelheid dierlijke meststoffen, in zoverre in afwijking van artikel 68, eerste en vijfde lid, van het besluit wordt bepaald op basis van het voor de desbetreffende mestsoort voortschrijdend gemiddelde stikstofgehalte, onderscheidenlijk fosfaatgehalte op het bedrijf of de onderneming.
3. Voor de toepassing van dit artikel geldt als voortschrijdend gemiddelde stikstof- of fosfaatgehalte het gemiddelde stikstof- of fosfaatgehalte van de acht meest recente, opeenvolgende analyseresultaten van de desbetreffende mestsoort.

Artikel 35h

1. De geregistreerde producent verstrekt aan de afnemer een ondertekende en gedagtekende verklaring dat de geleverde meststof Renure is. Deze verplichting geldt niet indien de Renure is

geproduceerd door een landbouwer en de landbouwer de Renure op het eigen bedrijf gebruikt.

2. Een producent wiens registratie is geschorst of geschrapt verstrekt geen verklaringen als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 35i

1. Bij het vervoer van Renure is de verklaring, bedoeld in artikel 35h, aanwezig.
2. Op het vervoersbewijs dat de vracht Renure vergezeld is de in bijlage I, tabel V, opgenomen mestcode voor het van toepassing zijnde soort Renure vermeld.

Artikel 35j

Renure die in de opslag bij een producent of afnemer dan wel bij het vervoer is gemengd met andere soorten Renure of met andere meststoffen, wordt voor de toepassing van deze paragraaf niet gezien als Renure.

Artikel 35k

Ingeval de geregistreerde producent een intermediair is, heeft de in artikel 14, eerste lid, van de Meststoffenwet bedoelde verantwoording betrekking op zowel de hoeveelheid fosfaat als de hoeveelheid stikstof.

Artikel 35l

1. De geregistreerde producent neemt in zijn administratie de volgende gegevens en bescheiden op:
  - a. de analyserapporten van alle monsters, zowel voor wat betreft de bepaling van de hoeveelheid stikstof en fosfaat als voor de bepaling of de meststof voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure;
  - b. de in het kalenderjaar geproduceerde hoeveelheid Renure per maand, uitgedrukt in kubieke meters en in kilogrammen stikstof en fosfaat;
  - c. de in het kalenderjaar afgevoerde hoeveelheid Renure, uitgedrukt in kubieke meters en in kilogrammen stikstof en fosfaat
  - d. hoeveelheid dierlijke mest die voor de productie van Renure in een kalenderjaar is gebruikt, uitgedrukt in tonnen en in kilogrammen stikstof en fosfaat;
  - e. de hoeveelheid aangevoerde stikstof in salpeterzuur uitgedrukt in kilogrammen indien voor de productie van Renure gebruik is gemaakt van salpeterzuur.
  - f. het overzicht, bedoeld in artikel 35d, tweede lid, over het kalenderjaar waarin de Renure is geproduceerd.
2. Indien gebruik is gemaakt van een mobiele installatie voor de productie van Renure neemt de geregistreerde producent tevens bescheiden in de administratie op waaruit blijkt dat de mobiele installatie daadwerkelijk op het bedrijf of de onderneming van de producent heeft gestaan en gedurende welke periode.
3. De hoeveelheid dierlijke mest uitgedrukt in kilogrammen stikstof die gebruikt is voor de productie van Renure, bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, is bepaald door analyse door een erkend laboratorium of door gebruikmaking van de forfaitaire mineralengehalten bedoeld in bijlage I.

Artikel 35m

1. De landbouwer die gebruik maakt van de gebruiksnorm voor Renure meststoffen, genoemd in artikel 35a, neemt in zijn administratie gegevens op over de hoeveelheid aangewende Renure, uitgedrukt in tonnen en in kilogrammen stikstof en fosfaat en de oppervlakte en de ligging van de percelen van zijn bedrijf waarop Renure op of in de bodem wordt gebracht.
2. De landbouwer die Renure heeft afgenomen van een producent bewaart de verklaring, bedoeld in artikel 35h, eerste lid, in zijn administratie.

Artikel 35n

1. Een certificeringsschema voor het certificaat Renure als bedoeld in artikel 1, eerste lid, wordt door de minister bij afzonderlijk besluit aangewezen.

2. Indien een producent beschikt over het certificaat Renure meldt de conformiteitsbeoordelende instantie dit bij de minister.
3. Tenzij anders is bepaald is deze paragraaf van overeenkomstige toepassing op houders van het certificaat Renure met dien verstande dat in plaats van 'geregistreerde producent' wordt gelezen 'gecertificeerde producent'.
4. De artikelen 35b, 35c, 35e, vierde lid, eerst volzin, vijfde lid en zesde lid, 35h, 35i, eerste lid, en 35m, tweede lid, zijn niet van toepassing indien de Renure is geproduceerd door een producent die houder is van het certificaat Renure.

C

In artikel 69i wordt na 'bestaat uit' ingevoegd 'Renure, '

D

Na bijlage Ae wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

Bijlage Af behorende bij artikel 1 (kwaliteitseisen Renure)

Renure voldoet aan de volgende voorwaarden

1. De component aan dierlijke meststoffen van de meststof heeft een behandelingsproces ondergaan dat de concentratie stikstof in minerale vorm, ureumstikstof of kristalgebonden stikstof, uitgedrukt als een percentage van het gewicht van de totale stikstof, verhoogt in vergelijking met de invoer voor het behandelingsproces, wat resulteert in een van de volgende producten:
  - a. een ammoniumzout (waszout), afkomstig van een gaszuiverings- of emissiecontroleproces dat is ontworpen om ammoniak uit afgassen te verwijderen;
  - b. een mineraalconcentraat verkregen door omgekeerde osmose;
  - c. een stikstofrijk fosfaat-zout (struviet), neergeslagen uit dierlijke mest.
2. De meststof is van consistente kwaliteit in alle partijen en heeft een verhouding van minerale stikstof tot totale stikstof van ten minste 90% of een verhouding van organisch gebonden koolstof tot totale stikstof van niet meer dan 3, in beide gevallen gecorrigeerd voor stikstof afkomstig van componentmaterialen die niet afkomstig zijn van dierlijke mest en meer dan 3% stikstof bevatten op basis van droge stof;
3. De meststof overschrijdt niet de volgende grenzen:
  - a. koper (Cu): 300 mg kg⁻¹ droge stof;
  - b. zink (Zn): 800 mg kg⁻¹ droge stof.
4. pathogenen in de meststof die meer dan 1% organische koolstof bevat, overschrijden niet de volgende grenzen:

Te testen micro-organismen	Bemonsteringsplannen			grenswaarde
	n	C	m	Maximumwaarde van het aantal bacteriën uitgedrukt in Kolonievormende eenheden
Salmonella spp.	5	0	0	Afwezig in 25 gram of 25 milliliter
Escherichia coli or enterococci	5	5	0	1.000 in 1 gram or 1 milliliter

Waarbij:
n = aantal te testen monsters,
c = aantal monsters waarbij het aantal bacteriën uitgedrukt in kolonievormende eenheden (KVE) tussen m en M ligt,
m = drempelwaarde voor het aantal bacteriën uitgedrukt in kolonievormende eenheden dat als bevredigend wordt beschouwd,

E

In bijlage B wordt in de tabel onder het opschrift 'Overig' na de rij betreffende 'overige organische meststoffen' een rij ingevoegd luidende:

Renure		100
--------	--	-----

F

Na bijlage Ea wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

Bijlage Eb behorende bij artikel 35e (bemonsteringsprotocol kwaliteitseisen Renure)

1. Inleiding

Op grond van bijlage III, tweede lid, van de Nitraatrichtlijn kan een lidstaat toestaan dat Renure onder strikte voorwaarden gebruikt kan worden boven de norm van 170 kg N per hectare per jaar uit dierlijke mest. Deze producten tellen dan mee in de totale stikstofgebruiksruimte. In bovengenoemde richtlijn worden eisen gesteld aan de kwaliteit en de aanwending van de Renure. Het uitgangspunt is dat de geproduceerde Renure van constante kwaliteit is en voldoet aan de eisen die zien op nutriënten, zware metalen en microbiologische indicatoren.

Voor de bepaling of een product voldoet aan de kwaliteitseisen van Renure wordt een representatief monster genomen. Gezien de noodzaak om de representativiteit, de kwaliteit en de frequentie van monsternamen bij Renure te waarborgen, zijn in dit protocol eisen en voorwaarden opgenomen. Dit protocol ziet niet op monsternamen ten behoeve van de bepaling van pathogenen.

Dit protocol bevat regels over

- De wijze van bemonstering;
- De bemonsteringsfrequentie.

2. Algemene eisen

Deze paragraaf beschrijft de wijze waarop een monster van Renure genomen en behandeld moet worden totdat het monster arriveert op het laboratorium. Het protocol dient onder alle (weers)omstandigheden te worden gevolgd, waarbij te allen tijde de ARBO-veiligheidsrichtlijnen in acht genomen moeten worden.

2.1 Het nemen van een representatief monster

De geregistreerde producent neemt een representatief monster of laat een representatief monster nemen van de geproduceerde Renure. Het monster wordt genomen bij het laden van een vracht Renure, uit de eindopslag of uit de aanvoerleiding naar de eindopslag. De monsters worden volgens de algemeen geldende bemonsteringsprincipes genomen en worden geanalyseerd door een geaccrediteerd laboratorium op de kwaliteitseisen voor Renure. Indien een producent meerdere Renure-producten produceert dan neemt de producent een representatief monster of laat hij een representatief monster nemen van elk afzonderlijk Renure-product.

2.2 Bewaren mestmonster en overdracht aan laboratorium

Het laboratoriummonster, dat voldoet aan de minimale hoeveelheid zoals is opgenomen in paragraaf 4.2 van bijlage H (AP05), wordt in een schone en lekvrije monsterverpakking gedaan en voorzien van een unieke identificatie. De monsterverpakking en identificatie dienen te voldoen aan hetgeen daaromtrent is opgenomen in Bijlage E. Het laboratoriummonster wordt zodanig vervoerd en bewaard dat de temperatuur niet oploopt (afgeschermd tegen zoninstraling). Indien het monster niet binnen 24 uur wordt overgedragen aan het laboratorium, dient het monster binnen 12 uur na monsternamen in een koeling te zijn gebracht bij 4°C met een toegestane afwijking van ten hoogste 3°C. Het monster wordt uiterlijk binnen 2 werkdagen na bemonstering overgedragen aan het laboratorium. Overdracht aan een koerier van of namens het laboratorium geldt ook als overdracht aan het laboratorium.

Begeleidingsformulier

Ieder laboratoriummonster heeft een begeleidend formulier met in ieder geval de volgende gegevens:

- datum van de bemonstering;
- relatienummer/KvK nummer van de producent van de Renure;
- geschat volume van de vracht, indien er sprake is van vrachtbemonstering;
- mestcode als bedoeld in bijlage I;
- monsterverpakkingsnummer;
- rVDM nummer op het moment dat er sprake is van vrachtbemonstering;
- aanduiding dat de analyse alleen plaats moet vinden op de kwaliteitseisen, indien daar sprake van is;
- aanduiding op welke parameters analyse moet plaatsvinden.

Eventuele bijzonderheden worden eveneens op het begeleidend formulier aangegeven.

3. Specifieke eisen

3.1 Producenten die ten minste één keer per 14 dagen Renure afvoeren.

Een producent van Renure die zijn Renure minimaal één keer per 14 dagen afvoert, neemt of laat ten minste één keer in de 14 dagen een monster nemen ten behoeve van de analyse op minerale stikstof (N mineraal) en totaal stikstof (N totaal) of totaal organisch koolstof (TOC) en totaal stikstof (N). Daarnaast wordt een keer per 3 maanden een monster ook geanalyseerd op koper (Cu) en Zink (Zn). Deze eisen gelden voor elk afzonderlijk Renure-product.

In het geval de installatie of het verwerkingsproces waarmee Renure wordt geproduceerd langere tijd stilligt en langer dan 14 dagen geen Renure wordt afgevoerd, wordt het monster genomen uiterlijk 5 werkdagen nadat de productie van Renure opnieuw is opgestart en voor Renure wordt afgevoerd. De producent legt in zijn administratie vast in welke periode er sprake was van stilstand en de reden van stilstand.

3.1.1 Bemonsteren bij het laden van de vracht

Mineralenconcentraat en vloeibare ammoniumzouten:

De bemonstering van de Renure op de kwaliteitseisen wordt uitgevoerd met behulp van automatische bemonsteringsapparatuur die voldoet aan de eisen, bedoeld in Bijlage E, onderdelen a, b en c. Een op basis van artikel 38 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet geregistreerde intermediair neemt het monster onder zich en draagt er zorg voor dat het monster op de juiste wijze wordt bewaard en overgedragen wordt aan een geaccrediteerd laboratorium.

Vaste ammoniumzouten

Een geregistreerde intermediair neemt een representatief monster gedurende het laden van de vracht. De bemonstering voldoet aan de volgende eisen:

- de grepen worden genomen uit de bak van de wiellader, shovel of bulldozer;
- het aantal grepen is ten minste acht;
- de te bemonsteren bakken worden per vracht willekeurig en verdeeld over de gehele belading gekozen.

Onder een greep als hiervoor bedoeld wordt verstaan een hoeveelheid materiaal die bij de monsternamen in één handeling uit de vracht is genomen, bijvoorbeeld één schep, boorsteek of handgreep.

Indien er sprake is van ammoniumzouten in big bags dan is het aantal te bemonsteren big bags afhankelijk van de grootte van de vracht met ten minste één greep per vijf big bags. De te bemonsteren big bags per vracht worden willekeurig gekozen. Van elke willekeurig gekozen big bag (met een inhoud van ca. één kuub) wordt ten minste één greep genomen. In de big bags wordt afwisselend in min of meer horizontale richting en min of meer verticale richting een monster gestoken. Het minimumaantal grepen is acht.

Vervolgens wordt er uit de genomen grepen een laboratoriummonster gemaakt. Het laboratoriummonster wordt in een schone en lekvrije monsterverpakking gedaan en voorzien van een unieke identificatie.

Een geregistreerde intermediair neemt het monster onder zich en draagt er zorg voor dat het monster op de juiste wijze wordt bewaard en overgedragen wordt aan een geaccrediteerd laboratorium.

3.1.2 Bemonsteren uit de eindopslag of uit de aanvoerleiding naar de eindopslag

Bemonstering uit de eindopslag vindt plaats uit de eindopslag zelf of uit de aanvoerleiding naar de eindopslag. Wel moet er in dat geval in de eindopslag of in de aanvoerleiding naar de eindopslag een voorziening aangebracht zijn waarmee het mogelijk is om veilig een representatief en betrouwbaar monster te nemen. Hierbij kan gedacht worden aan een separate put of tank waarin de mest voldoende gemixt kan worden.

Het monster wordt representatief genomen uit Renure die zodanig gemixt is dat er sprake is van een homogene meststof.

De bemonstering op de kwaliteitseisen wordt uitgevoerd met behulp van op de eindopslag of de

aanvoerleiding naar de eindopslag aangebracht automatische bemonsteringsapparatuur of een transportmiddel/tank met automatische bemonsteringsapparatuur die voldoet aan de eisen bedoeld in Bijlage E, onderdeel a, b en c.

Indien er geen automatische bemonsteringsapparatuur aanwezig is dan kan de producent een monsternemer inschakelen die met behulp van een handbediend monsterapparaat uit een stroom mest een representatief monster neemt van de mest. De producent neemt het monster onder zich en draagt er zorg voor dat het monster op de juiste wijze wordt bewaard en overgedragen wordt aan een geaccrediteerd laboratorium.

Dit monster met bijbehorende analyse geldt alleen voor de bepaling of er voldaan is aan de kwaliteitseisen voor Renure.

3.2 Overige producenten

Deze paragraaf is van toepassing op producenten die niet minimaal één keer per 14 dagen Renure afvoeren.

3.2.1 Bemonsteren met een transportmiddel met automatische bemonsteringskabinet

De producent die de Renure gebruikt op zijn eigen landbouwgrond of vervoert naar een afnemer kan voor de bemonstering gebruik maken van een transportmiddel dat is voorzien van automatische bemonsteringsapparatuur die voldoet aan de eisen, bedoeld in Bijlage E, onderdelen a, b en c.

De Renure wordt, voordat het aangewend of afgevoerd wordt, bemonsterd en geanalyseerd. In de periode voordat één of meerdere vrachten Renure worden aangewend of afgevoerd, moet er ten minste één monster genomen worden ten behoeve van de analyse op minerale stikstof (N mineraal) en totaal stikstof (N totaal) of totaal organisch koolstof (TOC) en totaal stikstof (N). Op het moment van afvoer of aanwending op het eigen bedrijf mag de analyse van het monster niet ouder zijn dan 14 dagen (artikel 35f) en de analyse van het monster dat ziet op koper (Cu) en Zink (Zn) niet ouder dan 3 maanden. Indien de Renure aangewend wordt op het eigen bedrijf dan geldt dit monster met bijbehorende analyse alleen voor de bepaling of er voldaan is aan de kwaliteitseisen voor Renure.

3.2.2 Bemonsteren uit de eindopslag of uit de aanvoerleiding naar de eindopslag

Bemonstering uit de eindopslag vindt plaats uit de eindopslag zelf of uit de aanvoerleiding naar de eindopslag. Wel moet er in dat geval in de eindopslag of in de aanvoerleiding naar de eindopslag een voorziening aangebracht zijn, waarmee het mogelijk is om veilig een representatief en betrouwbaar monster te nemen. Hierbij kan gedacht worden aan een separate put of tank waarin de mest voldoende gemixt kan worden.

Het monster wordt representatief genomen uit Renure die zodanig gemixt is dat er sprake is van homogene mest.

De bemonstering op de kwaliteitseisen wordt uitgevoerd met behulp van op de eindopslag of de aanvoerleiding naar de eindopslag aangebracht automatische bemonsteringsapparatuur of een transportmiddel/tank met automatische bemonsteringsapparatuur die voldoet aan de eisen bedoeld in Bijlage E, onderdelen a, b en c.

Indien er geen automatische bemonsteringsapparatuur aanwezig is dan kan de producent een monsternemer inschakelen die met behulp van een handbediend monsterapparaat uit een stroom mest een representatief monster neemt van de vracht mest. De producent draagt er zorg voor dat het monster op de juiste wijze wordt bewaard en overgedragen wordt aan een geaccrediteerd laboratorium.

De Renure wordt, voordat het aangewend of afgevoerd wordt, bemonsterd en geanalyseerd. In de periode voordat één of meerdere vrachten Renure worden aangewend of afgevoerd, moet er ten minste één monster genomen worden ten behoeve van de analyse op minerale stikstof (N mineraal), totale stikstof (N totaal) of totaal organisch koolstof (TOC). Op het moment van afvoer of aanwending op het eigen bedrijf mag de analyse van het monster niet ouder zijn dan 14 dagen (artikel 35f) en de analyse van het monster dat ziet op koper (Cu) en Zink (Zn) niet ouder dan 3 maanden. Deze eisen gelden voor elk afzonderlijk Renure-product

Dit monster met bijbehorende analyse geldt alleen voor de bepaling of er voldaan is aan de kwaliteitseisen voor Renure.

G

In bijlage H wordt aan paragraaf 5.3, tweede alinea, toegevoegd:

Voor de bepaling van het gehalte aan totaal stikstof in ammoniumzouten wordt ISO 5315 toegepast of een andere methode die ten minste dezelfde waarborgen biedt. Voor de bepaling van het totaal fosforgehalte in ammoniumzouten kan de NEN7435 toegepast worden, mits een passende verdunning wordt toegepast

H

Aan bijlage I wordt een tabel toegevoegd, luidende:

Tabel V, behorende bij artikel 35i

Omschrijving	Mestcode
Ammoniumsulfaat dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure	130
Ammoniumnitraat dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure	131
Mineralenconcentraat dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure	132
Struviet dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure	133
Ander ammoniumzout dat voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure	134

I

Na bijlage Ia wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

Bijlage Ib behorende bij artikel 35e (Analysemethoden kwaliteitseisen)

Analysemethoden die, mits gevalideerd voor Renure, gebruikt kunnen worden voor analyse van Renure.

	RENURE categorie Parameter	Mineralen- concentraat	Ammoniumnitraat en ammonium- sulfaat	scope
1	Droge stof	NEN7432		Dierlijke mest en mestproducten
2	Totaal stikstof (N)	NEN7434 – indien het monster nitraatstikstof bevat NEN7437	ISO5315	Dierlijke mest en mestproducten
3	Minerale stikstof (ammoniumstikstof)	NEN7438	¹	Dierlijke mest en mestproducten
4	Totaal fosfor (P ₂ O ₅)	NEN7433+NEN7435		Dierlijke mest en mestproducten
5	Totaal kalium (K ₂ O)	NEN7433+NEN7436		Dierlijke mest en mestproducten
6	Totaal organisch koolstof (TOC)	NEN-EN15936		Soil, waste, treated biowaste and sludge
7	Koper (Cu) en Zink (Zn)	NEN6961+NEN6965 of NEN6966		– Water, waterbodem, slib, slibhoudend water, luchtstof, grond, bioafval en bouwstoffen; – Water, eluaten en destruatien; – Water, eluaten en destruatien
8	<i>Salmonella</i> spp.	ISO6579-1		– Products intended for human consumption and the feeding of animals; – Environmental samples in the area of food production and food handling; – Samples from the primary production stage such as animal faeces, dust, and swabs
9	<i>Escherichia coli</i>	ISO16649-2		Food and feed
10	Enterococcen	NEN-EN17720		Plant biostimulanten en blends met >50% plant biostimulant

¹ voor ammoniumsulfaat en ammoniumnitraat zijn op dit moment geen openbaar toegankelijke methoden beschikbaar waarmee in het juiste meetbereik en in vergelijkbare matrices de nodige stikstoffracties bepaald kunnen worden.

J

In de tabel in bijlage M wordt na het onderdeel betreffende 'Hoeveelheidsbepaling' ingevoegd:

Renure					
		Art. 35c lid 3 en art. 124 lid 1	Niet of niet op juiste wijze doorgeven van wijzigingen in de verstrekte registratiegegevens	M130	€ 300
			Niet tijdig doorgeven van wijzigingen in de verstrekte registratiegegevens	M131	€ 100
			Niet volledig doorgeven van wijzigingen in de verstrekte registratiegegevens	M132	€ 200
			Niet naar waarheid informatie verstrekken ten behoeve van de registratie dan wel niet naar waarheid doorgeven van wijzigingen in de verstrekte registratiegegevens	M133	€ 300
		Art. 35l, art. 35m en art. 124, lid 1	Niet bijhouden van een inzichtelijke administratie door de geregistreerde producent of de afnemer van Renure (inclusief wijzigingen in de administratie) of niet in Nederland ter controle beschikbaar stellen	M180	€ 300
			Niet tijdig bijhouden van een inzichtelijke administratie door de geregistreerde producent of de afnemer van Renure (inclusief wijzigingen in de administratie)	M181	€ 100
			Niet volledig bijhouden van een inzichtelijke administratie door de geregistreerde producent of de afnemer van Renure (inclusief wijzigingen in de administratie)	M182	€ 200
			Niet naar waarheid bijhouden van een inzichtelijke administratie door de geregistreerde producent of afnemer van Renure (inclusief wijzigingen in de administratie)	M183	€ 300
		Art. 35h lid 1 en 2	Verstrekken aan een landbouwer van een niet naar waarheid opgemaakte verklaring, bedoeld in artikel 35h, door de geregistreerde producent van Renure	M633	€ 300
		Art. 35d	De apparatuur ter bepaling van het volume, bedoeld in art. 35d, eerste lid, of ter bepaling van het aantal uren dat de installatie in gebruik is en op welk moment, bedoeld in art. 35d, tweede lid, functioneert niet adequaat of de apparatuur ter bepaling van het volume voldoet niet aan de bij of krachtens de Metrologiewet gestelde regels	M640	€ 300
		Art. 35b. lid 5 en art. 124, lid 1	Niet tijdig verstrekken van de gegevens door de producent van Renure dat mobiele apparatuur in gebruik wordt genomen	M651	€ 100
			Niet naar waarheid verstrekken van de gegevens door de producent van Renure dat mobiele apparatuur in gebruik wordt genomen	M653	€ 300
		Art. 35e, Bijlage Eb	Niet op juiste wijze uitvoeren door of onder verantwoordelijkheid van de producent van Renure van de bemonstering en verpakking van monsters Renure ten behoeve van de kwaliteitseisen	M660	€ 300
		Art. 35 e lid 4	Niet tijdig melden door de producent van Renure dat de Renure niet voldoet aan de kwaliteitseisen aan de Minister of de afnemer	M661	€ 100
		Art. 35e lid 6 en bijlage Eb	Niet in goede staat of op de juiste plaats bewaren van mestmonsters door de producent van Renure, vervoerder of de monsternemende organisatie	M670	€ 300

ARTIKEL II

1. Renure die geproduceerd is voor de inwerkingtreding van deze regeling kan overeenkomstig het bepaalde in deze regeling als Renure gebruikt en verhandeld worden als middels de analyse van een overeenkomstig bijlage Eb genomen monster is aangetoond dat de meststof voldoet aan de

---

kwaliteitseisen voor Renure en de producent van de Renure als zodanig is geregistreerd of beschikt over het certificaat Renure.

2. Renure die op het moment van de inwerkingtreding van deze regeling reeds op het bedrijf aanwezig is, mag tot ten hoogste 80 kg stikstof per hectare per jaar worden gebruikt boven de gebruiksnorm, bedoeld in artikel 8 van de wet, indien middels de analyse van een overeenkomstig bijlage Eb genomen monster is aangetoond dat de meststof voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure. De landbouwer neemt de uitslag van de analyse op in zijn administratie.
3. Afnemers van mineralenconcentraat, bedoeld in artikel 35f zoals dat luidde tot en met 31 december 2025, kunnen de op die datum op het bedrijf nog aanwezige voorraad mineralenconcentraat gebruiken overeenkomstig artikel 35a, aanhef en onder a, met dien verstande dat voor 'geregistreerde of gecertificeerde producent' wordt gelezen 'aangewezen producent' en voor 'Renure' wordt gelezen 'mineralenconcentraat'.

ARTIKEL III

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de bekendmaking ervan in de Staatscourant.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 4 juni 2026

*De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J. van Essen*

TOELICHTING

I. Algemeen

1. Inleiding

Op grond van de Nitraatrichtlijn is de hoeveelheid stikstof (N) uit dierlijke mest die kan worden toegepast als meststof in de landbouw in Nederland gelimiteerd tot 170 kg stikstof per hectare per jaar (kg N/ha/jaar). Eén van de redenen hiervoor is het feit dat een deel van de stikstof in dierlijke mest in organische vorm is gebonden. Deze vorm van stikstof wordt in de bodem langzaam via het proces van mineralisatie omgezet in ammonium en vervolgens deels via nitrificatie in nitraat. Er bestaat daarmee, met name bij teelten met een kort groeiseizoen, een risico dat deze stikstofvormen pas beschikbaar komen na het groeiseizoen van een gewas, in de vorm van nitraat verloren gaan naar het grondwater en zo bijdragen aan de vervuiling daarvan.

Lidstaten kunnen zelf aan de hand van de criteria in de Nitraatrichtlijn bepalen hoeveel stikstof landbouwers mogen gebruiken uit andere bronnen dan dierlijke mest. In sommige gevallen is de stikstofbehoefte van een gewas voor een optimale opbrengst hoger dan de limiet voor stikstof uit dierlijke mest en is de totale stikstofgebruiksnorm voor dat gewas hoger dan 170 kg N/ha/jaar. Dit leidt er in de praktijk vaak toe dat kunstmest wordt gebruikt voor de invulling van de verdere stikstofbehoefte.

Er zijn echter technieken ontwikkeld die het mogelijk maken om de minerale fractie stikstof uit dierlijke mest te scheiden, waardoor deze gebruikt kan worden in de plaats van kunstmest. Het Joint Research Centre van de Europese Commissie heeft in 2020 criteria gedefinieerd waaraan deze stikstofproducten moeten voldoen om veilig te kunnen gebruiken boven de gebruiksnorm voor dierlijke mest zonder aanvullend risico op nitraatverliezen naar het grondwater. Deze producten worden Renure genoemd (REcovered Nitrogen from manURE).

Deze criteria zijn:

- (i.) Renure wordt verkregen door middel van een proces waarbij de verwerkingsketen voor de mest die als inputmateriaal wordt gebruikt, een fysische, chemische of biologische processtap omvat voor de behandeling van mest, anders dan alleen mengen, blenden, drogen, opnieuw bevochtigen, granuleren en/of opslaan, waardoor de concentratie van mineraal N, ureum-N en/of kristalgebonden N (% ten opzichte van totaal N) toeneemt in vergelijking met het inputmateriaal. Het productieproces resulteert in materialen van een consistente kwaliteit die voldoen aan alle andere criteria.
- (ii.) Renure-materialen hebben een minerale N:totale N-verhouding $\geq 90\%$ of een Totaal Organisch Koolstof (TOC):totale N-verhouding ≤ 3 . Dit criterium wordt beoordeeld door correctie voor alle N afkomstig van geconcentreerde N-materialen ($>3\%$ N, op basis van droge stof) die als producten of bijproducten worden geclassificeerd en niet afkomstig zijn van mest.
- (iii.) Renure-materialen overschrijden de volgende grenswaarden niet:
  - Koper (Cu): 300 mg kg⁻¹ droge stof; en
  - Zink (Zn): 800 mg kg⁻¹ droge stof.
- (iv.) De lidstaten moeten ervoor zorgen dat het tijdstip en de dosering van Renure en andere meststoffen worden afgestemd op de stikstof, fosfor en kali-behoeften van gewassen om uit- en afspoeling van nutriënten tot een minimum te beperken.
- (v.) In overeenstemming met de toepassing van goede agro-milieupraktijken houdt dit met name het volgende in
  - het specificeren van informatie over het gehalte aan N en P₂O₅ in Renure-materialen voor elk van deze elementen wanneer de concentratie meer dan 1% van de droge stof bedraagt, met een maximale afwijking van 25% van de werkelijke waarde, teneinde de nutriëntenbalans in het veld te controleren en te registreren;
  - tenzij dit onmogelijk is, het zoveel mogelijk in stand houden van een levende plantendek op het land gedurende het grootste deel van het jaar of gelijkwaardige maatregelen.
- (vi.) De lidstaten moeten NH₃-emissies tijdens de toepassing van Renure op het veld voorkomen en tot een minimum beperken (door injectie, onmiddellijke inwerking op het oppervlak aangebrachte materialen of gelijkwaardige maatregelen), met name voor Renure meststoffen die
  - $> 60\%$ van de N aanwezig hebben in andere N-vormen dan NO₃-N, en
  - een pH_{H2O} $> 5,5$ hebben.
- (vii.) De lidstaten moeten emissies naar de lucht als gevolg van opslag voorkomen en tot een minimum beperken door toepassing van passende opslagomstandigheden voor Renure.

2. Implementatie voorwaarden voor toepassing Renure

In april 2024 heeft de Europese Commissie op basis van deze criteria een voorstel voor aanpassing van de Nitraatrichtlijn gepubliceerd en dit nadien nog aangepast. Op 19 september 2025 heeft het Nitraatcomité positief geadviseerd over het (aangepaste) voorstel. Dit heeft geleid tot wijziging van bijlage III van de Nitraatrichtlijn. Met deze wijziging, die op 10 februari 2026 is bekendgemaakt in het publicatieblad van de Europese Unie¹ en die op 2 maart 2026 in werking is getreden wordt het mogelijk gemaakt jaarlijks tot maximaal 80 kg stikstof per hectare aanvullend uit enkele Renure-producten te gebruiken. Het gaat daarbij om mineralenconcentraat verkregen uit omgekeerde osmose, om ammoniumzouten afkomstig van een gaszuiverings- of emissiecontroleproces dat is ontworpen om ammoniak uit gassen te verwijderen en om struviet uit dierlijke mest. Deze producten dienen te voldoen aan de criteria zoals geformuleerd door het Joint Research Centre en zoals deze zijn opgenomen in deze regeling.

Aanvullend zijn door de Europese Commissie enkele voorwaarden gesteld waaraan de lidstaten moeten voldoen alvorens zij mogen toestaan Renure boven de gebruiksnorm van 170 kg/ha per jaar te mogen aanwenden.

Deze voorwaarden behoeven geen implementatie omdat zij reeds in diverse plaatsen in de Nederlandse wet- en regelgeving zijn geïmplementeerd. Zo wordt aan de eis dat zowel het aantal dieren als de mestproductie niet mag toenemen door de toestemming om Renure te mogen gebruiken voldaan door de regulering met productierechten en mestproductieplafonds in de Meststoffenwet en met in natuurvergunningen opgenomen beperkingen.

Ook bestaat reeds de verplichting om Renure zo aan te wenden dat emissie van stikstof naar de lucht zoveel mogelijk wordt voorkomen. Renure is immers een product van dierlijke mest en dient daarom op grond van artikel 4.1199 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving emissiearm te worden aangevend conform één van de methoden, beschreven in het BBT-document emissiearm aanwenden versie 1.0

Het voorstel schrijft tevens voor dat een goede landbouwpraktijk moet worden toegepast waarbij het verlies van stikstof naar het water en de bodem als gevolg van het gebruik van Renure moet worden beperkt. Concreet wordt daarbij het bedekt houden van de bodem in de winter genoemd. Aan deze voorwaarde wordt reeds voldaan in de vorm van de verplichtingen omtrent de aanwending van drijfmest en andere dierlijke mest en in de vorm van de verplichting tot het telen van vanggewassen die in de Meststoffenwet en het Besluit Activiteiten Leefomgeving zijn voorgeschreven.

Daarnaast is het toedienen van dierlijke mest en daarop gebaseerde producten een bron voor de vervuiling van wateren met metalen. Zo voldoet bijna 40% van de waterlichamen die door de Kaderrichtlijn Water worden onderscheiden niet aan de maximaal toegestane gehalten zink, met name ook in het landelijk gebied. Mede om die reden worden er grenzen gesteld aan de gehalten koper en zink zowel in de Fertilising Product Regulation als in dit voorstel.

Renure dient voorzien te zijn van de juiste etikettering waarvan de gehalten stikstof en fosfaat kunnen worden afgelezen. Ook aan deze verplichting is reeds voldaan met de verplichtingen die gelden voor het transport van dierlijke mest (zoals het real-time Vervoersbewijs Dierlijke Mest).

Ten slotte stelt het voorstel als eis dat de emissies moeten worden beperkt bij opslag van Renure. Renure zal in de praktijk worden opgeslagen in een opslagtank of in een mestbassin. In paragraaf 4.86, in het bijzonder artikel 4.859, van het Besluit Activiteiten Leefomgeving zijn regels gegeven waarmee de emissies uit de opslag van dierlijke mest in een mestbassin worden beperkt waardoor aan deze eis ook is voldaan.

3. Wijzigingen

Deze regeling maakt het mogelijk om dierlijke mest die voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure zoals die zijn geïmplementeerd en opgenomen in bijlage Af tot ten hoogste 80 kg stikstof per hectare per jaar bovenop de 170 kg te gebruiken, mits wordt voldaan aan de in deze regeling overeenkomstig de Nitraatrichtlijn gestelde voorwaarden. Ook kan het gebruik van deze producten gelimiteerd worden door de fosfaatgebruiksnormen, afhankelijk van het fosfaatgehalte. In deze paragraaf worden de wijzigingen die zien op certificering, registratie, mobiele apparatuur, kwaliteitseisen, bemonstering, analyse, de bepaling van de in- en de uitgaande stromen bij de productie van Renure en de verantwoording in het kader van de mestboekhouding nader toegelicht.

¹ <http://data.europa.eu/eli/dir/2026/288/oj>

Om Renure te kunnen gebruiken bovenop de norm van 170 kg stikstof per hectare per jaar moet de Renure geproduceerd zijn door en afgenomen zijn van een producent van Renure die door de minister als zodanig is geregistreerd of van een producent die gecertificeerd is door een conformiteitsbeoordelende instantie (hierna CBI) op een door de minister aangewezen certificeringsschema. Ook moet een producent die Renure produceert en aanwendt op zijn eigen bedrijf geregistreerd of gecertificeerd zijn.

Certificering

Thans wordt gewerkt aan het opnemen van een grondslag in de Meststoffenwet om aan certificering rechtgevolgen te kunnen verbinden. Het voornemen bestaat om, als die grondslag is gerealiseerd, alle producenten van Renure te verplichten gecertificeerd te zijn volgens dit certificeringsschema. Voor nu is het mogelijk om op vrijwillige basis gecertificeerd te zijn, waarmee producenten vrijgesteld zijn van enkele verplichtingen die in deze regeling zijn opgenomen.

Op initiatief en onder leiding van NCM is dit kwaliteitssysteem met private certificering, genaamd Renugarant, ontwikkeld. Een werkgroep bestaande uit deskundigen van LVVN, RVO, NVWA, Cumela, LTO Nederland, POV en uit de praktijk (mestverwerkers, veehouders) heeft hiervoor de opdracht gegeven aan KIWA Verin. Voor deelnemers aan dit systeem zal een graduele verlaging in de bemonsteringsfrequentie gelden (tot maandelijks bemonstering i.p.v. tweewekelijks) om aan te tonen of het product voldoet aan de kwaliteitseisen.

Een producent van Renure wordt de deelnemer aan het kwaliteitssysteem. Dat kan een veehouder zijn of een mestverwerker. Hierbij kan een veehouder eventueel ook een loonwerker inschakelen die bepaalde apparatuur heeft om Renure te maken. Aanmelden gebeurt bij de regelinghouder, de stichting Mestafzetcontrole.

Om deelnemer te worden, doorloopt een producent eerst een entree-audit. Hierbij moet duidelijk worden dat er een techniek wordt gebruikt die in staat is om Renure te produceren dat voldoet aan de kwaliteitseisen. Naast de productietechniek moet tijdens de entree-audit ook duidelijk worden dat de Renure apart wordt opgeslagen. Na certificering mag de deelnemer een keurmerk voeren en de producten als Renure afzetten of zelf gebruiken op zijn bedrijf. Tijdens deelname moet een deelnemer zorgvuldig volgens een bepaald protocol de geproduceerde volumes monitoren en transparant vastleggen. Ook wordt de eindopslag bemonsterd om zekerheid te krijgen over de samenstelling.

De audits kunnen worden uitgevoerd door CBI's die zich hiervoor kunnen aanmelden bij de regelinghouder. Ook voor de CBI's zijn door de regelinghouder erkenningsvoorwaarden opgesteld.

De regelinghouder heeft een bestuur bestaande uit afgevaardigden van LTO Nederland, POV, Cumela, Transport en Logistiek Nederland en een onafhankelijk voorzitter. Het bestuur wordt geadviseerd door een College van Deskundigen waarin ook het Ministerie van LVVN en de NVWA zijn vertegenwoordigd. Daarnaast is er een geschillencommissie indien deelnemers willen opkomen tegen besluiten van het bestuur. Het secretariaat van de stichting wordt gezamenlijk gevoerd door Cumela en LTO Nederland.

Registratie

De producent van Renure die niet gecertificeerd is op basis van het door de minister aangewezen certificeringsschema en het product wil afvoeren naar een afnemer die dit product gebruikt boven de gebruiksnorm dierlijke mest of zelf wil aanwenden boven de gebruiksnorm dierlijke mest, dient een aanvraag tot registratie in bij de minister. In de praktijk betekent dit dat de aanvraag moet worden ingediend bij de RVO. Als een producent meerdere Renure-producten, zoals bijvoorbeeld mineralenconcentraat en ammoniumzouten, produceert dan wordt de producent voor meerdere producten geregistreerd. Voor elk afzonderlijk product moet dan voldaan worden aan de kwaliteitseisen. In het geval voor de productie van Renure gebruik gemaakt wordt van mobiele apparatuur vraagt de veehouder of de intermediair die op zijn bedrijf of onderneming Renure produceert de registratie aan.

Bij deze aanvraag verstrekt de producent, onder vermelding van zijn relatienummer of KvK-nummer, de gegevens en bescheiden als vermeld in artikel 35b. Deze gegevens zijn noodzakelijk om zicht te kunnen blijven houden op de meststromen en om ervoor te zorgen dat de door een geregistreerd producent geproduceerde meststof voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure. Gelet op het belang van deze gegevens is in artikel 35c, derde lid, geregeld dat wijzigingen in de gegevens die bij het verzoek tot registratie aangeleverd zijn, binnen vijf werkdagen gemeld moeten worden aan de minister. In de artikelsgewijze toelichting worden de aan te leveren gegevens en bescheiden nader toegelicht.

Mobiele apparatuur

Voor de productie van Renure kunnen landbouwbedrijven en intermediaire ondernemingen tijdelijk gebruik maken van mobiele apparatuur. Sommige landbouwbedrijven krijgen hiervoor tijdelijk de beschikking over de apparatuur en bedienen deze in eigen beheer. Andere landbouwbedrijven kiezen ervoor om bijvoorbeeld een loonwerker in te schakelen, die in opdracht van de geregistreerde producent, met behulp van mobiele apparatuur de op zijn bedrijf geproduceerde of aangevoerde dierlijke mest verwerkt tot Renure.

Als een veehouder of intermediaire onderneming Renure produceert met behulp van mobiele apparatuur laat hij of zij zich registreren als producent van Renure. Bij de aanvraag voor registratie, zoals bedoeld in artikel 35b, wordt een verklaring van de leverancier van de apparatuur overgelegd, tezamen met vijf, of als het gaat om ammoniumzouten drie, analyse uitslagen van monsters die genomen zijn ten tijde dat de apparatuur voor het eerst in gebruik is genomen. De producent zal deze verklaring en analyseresultaten moeten opvragen bij de leverancier van de mobiele apparatuur. De producent die tijdelijk gebruik maakt van mobiele apparatuur hoeft dan bij het verzoek tot registratie, in afwijking van hetgeen bepaald is in artikel 35b, onderdeel i, geen analyseresultaten te overleggen van monsters van Renure die op zijn bedrijf is geproduceerd. Wel verstrekt hij de overige gegevens die op basis van artikel 35b vereist zijn voor registratie.

Hiermee wordt geregeld dat landbouwbedrijven en intermediaire ondernemingen voor de productie van Renure mobiele apparatuur tijdelijk kunnen gebruiken, mits door de leverancier op basis van eerdere analyses is aangetoond dat het unieke apparaat in staat is om Renure te produceren die voldoet aan de kwaliteitseisen.

Eén werkdag voordat de mobiele apparatuur op zijn bedrijf in gebruik genomen wordt, verstrekt de geregistreerde producent aan RVO gegevens over het gebruik van de apparatuur op zijn bedrijf en vermeldt daarbij een uniek nummer ter identificatie van de apparatuur en de periode dat de apparatuur op zijn bedrijf staat. Deze melding wordt elke keer gedaan voordat de mobiele apparatuur op het bedrijf gebruikt wordt.

De geregistreerde producent laat de geproduceerde Renure bemonsteren en analyseren op de kwaliteitseisen voordat de eerste vracht Renure wordt aangewend of afgevoerd. Pas op het moment dat analyse aantoont dat het product voldoet aan de kwaliteitseisen, mag de Renure als zodanig aangewend of afgevoerd worden.

In de praktijk kan het voorkomen dat de Renure (ammoniumzouten) pas enkele maanden na productie wordt aangewend of afgevoerd. Op het moment van aanwenden of afvoeren mag het analyseverslag (datum analyseresultaat), dat ziet op de analyse van minerale stikstof en totaal stikstof of totaal organisch koolstof (TOC) en totaal stikstof, niet ouder zijn dan 14 dagen. Het analyseverslag dat ziet op de analyse van koper en zink mag op het moment van aanwenden of afvoeren niet ouder zijn dan 3 maanden.

Voor gecertificeerde producenten die gebruik willen maken van mobiele apparatuur gelden de eisen die zijn opgenomen in het door de minister aangewezen certificeringsschema.

Kwaliteitseisen

De Nitraatrichtlijn eist dat het productieproces van Renure resulteert in een meststof van een consistente kwaliteit en die voldoet aan de in bijlage III van de Nitraatrichtlijn genoemde kwaliteitseisen. Deze eisen zijn geïmplementeerd in bijlage Af. De kwaliteitseisen zien op nutriënten, zware metalen en microbiologische indicatoren. Om te borgen dat de geproduceerde Renure na registratie blijft voldoen aan deze eisen, moet de producent van Renure elke afzonderlijke soort Renure periodiek (laten) bemonsteren en laten analyseren door een geaccrediteerd laboratorium.

Voor de bepaling of een product voldoet aan de kwaliteitseisen van Renure wordt een representatief monster genomen. Gezien de noodzaak om de representativiteit, de kwaliteit en de frequentie van monsternamen bij Renure te waarborgen, is in bijlage Eb een bemonsteringsprotocol opgenomen met eisen voor de bemonstering. De analyse door het laboratorium op de kwaliteitseisen geschiedt volgens de methodes, genoemd in bijlage Ib of een voor Renure producten geaccrediteerde methode dan wel volgens een eigen methode, conform RVA-T001-NL.

Een producent van Renure toetst of zijn product blijft voldoen aan de kwaliteitseisen door het product regelmatig te laten analyseren op minerale stikstof (N mineraal), totaal stikstof (N totaal) en/of totaal organisch koolstof (TOC). Daarnaast wordt het monster geanalyseerd op koper (Cu) en zink (Zn).

Een geregistreerde producent verstrekt bij elk vracht Renure die afgevoerd wordt naar een afnemer die dit product gebruikt boven de gebruiksnorm dierlijke mest, een ondertekende en gedagtekende verklaring conform artikel 35h, dat het product voldoet aan de kwaliteitseisen. Door deze verklaring is het voor de landbouwer duidelijk dat de afgenomen meststof voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure en bovenop de gebruiksnorm voor dierlijke mest van 170 kg stikstof per hectare per jaar kan worden aangewend.

Indien uit analyse van een genomen monster blijkt dat de Renure niet voldoet aan de kwaliteitseisen dan neemt de geregistreerde producent direct een nieuw monster. Als uit de analyse van dat tweede monster vervolgens blijkt dat wordt voldaan aan de kwaliteitseisen behoeft dit niet gemeld te worden bij de minister en kan de producent de Renure als zodanig blijven verhandelen. Indien evenwel ook uit de analyse van het tweede monster blijkt dat niet wordt voldaan aan de kwaliteitseisen meldt de producent dit uiterlijk de volgende werkdag bij de RVO en schorst de RVO de registratie voor de betreffende soort Renure. Vanaf het moment dat uit de analyse van het tweede monster blijkt dat de Renure niet voldoet aan de kwaliteitseisen mag de producent geen verklaring, conform artikel 35h meer verstrekken voor het betreffende product dat niet aan de kwaliteitseisen voldoet. Daarnaast stelt hij de afnemer direct in kennis dat de Renure niet langer voldoet aan de kwaliteitseisen zodat de landbouwer weet dat het geleverde product niet aangewend mag worden boven de 170 kg stikstof per hectare per jaar. Ook als de producent het product niet afvoert van zijn bedrijf maar zelf wil aanwenden boven de gebruiksnorm dierlijke mest, geldt dat indien op basis van analyse blijkt dat het product niet voldoet, de Renure vanaf dat moment niet boven de norm van 170 kg stikstof per hectare per jaar mag worden aangewend. De producent meldt dit uiterlijk de volgende werkdag aan RVO, waarna RVO de registratie als producent schorst.

Voor bedrijven die gecertificeerd zijn op basis van een door de minister aangewezen certificeringsschema geldt een soortgelijke systematiek welke beschreven staat in het certificeringsschema. Op het moment dat er niet langer aan de kwaliteitseisen voldaan wordt, schorst de CBI het certificaat. Een producent die gecertificeerd is hoeft geen verklaring zoals bedoeld in artikel 35h te verstrekken bij de afvoer van Renure.

Bemonstering kwaliteitseisen

In het bemonsteringsprotocol dat is opgenomen in bijlage Eb is de wijze van bemonsteren beschreven en met welke frequentie er bemonsterd moet worden op de kwaliteitseisen. Daarnaast staat beschreven hoe het monster bewaard moet worden en welke gegevens er aan het laboratorium verstrekt moeten worden bij de overdracht van het monster aan het laboratorium.

De geregistreerde producent laat een representatief monster nemen van de geproduceerde Renure. Het monster wordt genomen bij het laden van een vracht Renure, uit de eindopslag of uit de aanvoerleiding naar de eindopslag. De monsters worden volgens de algemeen geldende bemonsteringsprincipes genomen en geanalyseerd door een laboratorium dat aantoonbaar voldoet aan de norm NEN-EN-ISO/IEC 17025.

Bij vrachtbemonstering wordt de bemonstering uitgevoerd door een geregistreerde intermediair met behulp van automatische bemonsteringsapparatuur die voldoet aan de eisen bedoeld in Bijlage E, onderdeel a, b en c of wordt er handmatig een representatief monster genomen, zoals beschreven in bijlage Eb, in het geval er sprake is van vaste ammoniumzouten.

Bij bemonstering uit de eindopslag of de aanvoerleiding naar de eindopslag wordt de bemonstering uitgevoerd door een geregistreerde intermediair met behulp van automatische bemonsteringsapparatuur die voldoet aan de eisen bedoeld in Bijlage E, onderdeel a, b en c. De producent kan ook een monsternemer inschakelen die met behulp van een handbediend monsterapparaat uit de stroom mest een representatief monster neemt.

In het bemonsteringsprotocol zijn verschillende situaties onderscheiden. Zo gelden voor mestverwerkers en bedrijven die Renure produceren in een continu proces en op zeer regelmatige basis Renure afvoeren andere regels dan voor producenten die maar op enkele momenten in het jaar Renure afvoeren of gebruiken op eigen grond. Hieronder wordt dit onderscheid toegelicht.

Mestverwerkers en landbouwbedrijven die Renure produceren en ten minste één keer in de veertien dagen Renure afvoeren, moeten ten minste één keer in de veertien dagen een monster nemen ten behoeve van de analyse op minerale stikstof (N mineraal) en totaal stikstof (N totaal) of totaal organisch koolstof (TOC) en totaal stikstof (N). Daarnaast wordt een keer per 3 maanden het monster ook geanalyseerd op koper (Cu) en Zink (Zn). De bemonstering voldoet aan de voorwaarden die daarvoor gesteld zijn in bijlage Eb. Indien een producent van Renure bijvoorbeeld zowel ammonium-

zouten als mineralenconcentraat produceert dan gelden bovenstaande eisen voor elk afzonderlijk product.

Als gevolg van (langdurig) onderhoud of andere calamiteiten, zoals vervoersverboden door een uitbraak van dierziekten, kan de installatie en het verwerkingsproces langere tijd stil komen te liggen waardoor er minder dan één keer per 14 dagen mest afgevoerd wordt. In dat geval vindt de bemonstering plaats binnen 5 werkdagen nadat de productie opnieuw is opgestart. De producent legt in zijn administratie vast in welke periode er sprake is van stilstand en de reden van stilstand.

Met name landbouwbedrijven die Renure grotendeels gebruiken op eigen bedrijf, doen dit vaak maar enkele keren per jaar. Een landbouwer die Renure op eigen bedrijf aanwendt en minder dan één keer per 14 dagen Renure afvoert laat, voordat één of meerdere vrachten Renure worden aangewend of vervoerd, de Renure bemonsteren en analyseren op de kwaliteitseisen. Daarmee wordt geborgd dat op het moment dat de Renure wordt aangewend of afgevoerd deze aantoonbaar voldoet aan de kwaliteitseisen.

Dit betekent dat een bedrijf dat meerdere keren per jaar (bijvoorbeeld na elke snede gras) Renure wil aanwenden op zijn landbouwgrond, elke keer voordat de eerste vracht Renure aangewend wordt, moet aantonen dat het product voldoet aan de kwaliteitseisen op basis van een analyse uitslag waaruit blijkt dat de analyse niet ouder is dan 14 dagen. Daarbij geldt dat op grond van bijlage Eb het monster waarop de analyse uitslag betrekking heeft moet zijn genomen in de periode voorafgaand aan het aanwenden of afvoeren. Voor kwaliteitseisen die zien op koper (Cu) en zink (Zn) geldt dat de analyse uitslag niet ouder dan 3 maanden mag zijn.

Dit monster met bijbehorende analyse geldt alleen voor de bepaling of er voldaan is aan de kwaliteitseisen en niet voor de verantwoording van stikstof en fosfaat binnen de gebruiksnormen.

Analyse

Om de samenstelling van Renure te bepalen ten behoeve van toetsing op de kwaliteitseisen, zijn op dit moment geen openbaar toegankelijke analysemethoden beschikbaar waarvan de prestatiekenmerken bekend zijn voor Renure. Dit omdat Renure niet gedefinieerd was ten tijde van de ontwikkeling van de methoden. Mogelijk wordt Renure opgenomen in de analysestandaarden die op dit moment door CEN ontwikkeld worden voor producten die onder de Fertilising Products Regulation (FPR) 2019/1009 vallen. Wageningen Food Safety Research (WFSR) heeft onderzocht welke beschikbare methoden voor analyse van dierlijke mest en andere bemestingsproducten in de tussentijd geschikt zouden zijn voor de analyse van de Renure-producten. Deze methoden zijn voor de te onderscheiden categorieën opgenomen in Bijlage Ib. Na validatie van deze methoden voor Renure-producten kunnen deze methoden, of methoden die tenminste dezelfde waarborgen omvatten, gebruikt worden als analysemethoden en onder accreditatie gebracht worden.

Voor het bepalen of producten zoals mineralenconcentraat, ammoniumnitraat en ammoniumsulfaat of andere ammoniumzouten aan de kwaliteitseisen voor Renure voldoen, moet gebruik gemaakt worden van een methode die voor de onderscheiden categorieën is opgenomen in Bijlage IB, dan wel volgens een methode die ten minste gelijkwaardige waarborgen biedt.

Als de Europese wetgeving in de toekomst het gebruik van Europees geharmoniseerde normen voorschrijft of CEN-normen voor Renure-producten beschikbaar zijn, zullen die opgenomen worden in de nationale meststoffenwetgeving.

Aangezien voor de analyse van Renure momenteel geen referentiemethoden beschikbaar zijn, wordt aansluiting gezocht bij het bestaande stelsel van genormaliseerde laboratoriumbevoegdheden. De voorbehandeling en analyse van monsters dient derhalve te worden uitgevoerd volgens een methode die voor de onderscheiden categorieën is opgenomen in Bijlage IB, dan wel volgens een methode die ten minste gelijkwaardige waarborgen biedt. Conform het beleid inzake normalisering en accreditatie wordt de betrouwbaarheid van deze analysemethoden geborgd doordat zij uitsluitend mogen worden toegepast door laboratoria die aantoonbaar voldoen aan de norm NEN-EN-ISO/IEC 17025

De intentie is om op termijn de eis te stellen dat Renure alleen geanalyseerd mag worden in een laboratorium dat blijkens toetsing/accreditatie door de RVA aantoonbaar voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen en de eis dat de gehanteerde methode specifiek is gevalideerd voor de analyse van Renure.

Volume

Om te borgen dat er daadwerkelijk Renure geproduceerd wordt en de om hoeveelheid die geproduceerd wordt te verantwoorden, is in artikel 35d voorgeschreven dat de geregistreerde producent de hoeveelheid geproduceerde Renure en de daarvoor gebruikte mest meet middels een flowmeter,

debietmeter of ander apparaat ter bepaling van het volume die voldoet aan de bij of krachtens de Metrologiewet gestelde regels. Het gemeten volume (kubieke meter) wordt daarbij omgerekend naar gewicht (in tonnen) op basis van dichtheid. De volumegegevens worden realtime gelogd en worden ten minste vijf jaar bewaard door de producent. Hiermee wordt zowel de ingaande mest die verwerkt wordt als het eindproduct gemonitord. Dit geldt ook in het geval er gebruik gemaakt wordt van mobiele apparatuur.

Daarnaast moet de installatie waarmee Renure wordt geproduceerd een overzicht genereren waaruit blijkt op welk moment en hoeveel uur de installatie in bedrijf is geweest. Deze gegevens worden door de NVWA en RVO gebruikt in het kader van toezicht en handhaving.

Verantwoording

Renure is een product van dierlijke mest en valt daarmee onder de begripsbepaling van dierlijke mest. Dat betekent dat de regels voor het vervoer van dierlijke mest gelden en dat het vervoer van Renure uitgevoerd wordt door een geregistreerde intermediair met een transportmiddel met GR-apparaat en automatische bemonsterings- en verpakkingsapparatuur indien er sprake is van vloeibare Renure. Daarnaast wordt elke vracht Renure die wordt afgevoerd van het bedrijf of de onderneming gewogen, bemonsterd en geanalyseerd ten behoeve van de verantwoording van de nutriënten en worden daarvan meldingen gedaan in rVDM.

Analyse ten behoeve bepaling van de nutriënten (AP05):

De analyse van Renure voor de bepaling van de stikstof- en fosfaatgehalten wordt gedaan door een erkend laboratorium en dient plaats te vinden volgens de AP05 methode (bijlage H van de Urm).

Voor vrachtmonsters mineralenconcentraat wordt verwezen worden naar de NEN-normen voor stikstof (NEN7434 of NEN7437 (in geval nitraat aanwezig)) en fosfor (NEN7435) met de daarbij voorgeschreven NEN-normen voor voorbereiding, zoals deze in bijlage H (AP05) beschreven staan. Deze normen worden in de branche al algemeen toegepast voor analyse van mineralenconcentraat.

Voor de bepaling van de totale hoeveelheid stikstof in ammoniumzouten kan de ISO 5315 toegepast worden die al in de Urm staat voorgeschreven voor overige anorganische meststoffen. Voor de analyse van ammoniumzouten mag, in afwijking van AP05, naast de reeds voorgeschreven ISO 5315 tevens een methode worden toegepast die ten minste dezelfde waarborgen bevat. Voor de bepaling van het totaal fosforgehalte voor de mestboekhouding in ammoniumzouten kan de NEN7435 toegepast worden, mits voldoende verdund indien nodig (zie artikel I, onderdeel G).

4. Effecten bedrijfsleven en overheid

4.1 Bedrijfseffecten

4.1.1 Bedrijfseffectentoets

De resultaten van de Bedrijfseffectentoets worden hier beschreven. Er wordt verwacht dat de voorgestelde regels rond Renure in de praktijk goed uitvoerbaar zijn voor bedrijven, zonder dat zij daarvoor extra advies hoeven in te schakelen. De kwaliteitseisen sluiten immers aan bij het certificeringsschema Renugarant, dat in samenwerking met sectorpartijen en het ministerie is ontwikkeld, waarbij steeds rekening is gehouden met werkbaarheid. De proportionaliteit voor kleine bedrijven wordt als goed ingeschat, omdat vooral de producenten van Renure – doorgaans mestverwerkers en grotere veehouderijbedrijven – verantwoordelijk zijn voor het aantonen dat aan de kwaliteitseisen wordt voldaan.

De nationale regelgeving sluit aan bij de voorwaarden die zijn opgenomen in de wijziging van de Nitraatrichtlijn waarmee het gebruik van Renure boven de gebruiksnorm van 170 kg N/ha/Jaar wordt toegestaan. De Europese regels bevatten wel beperkingen voor innovatie, maar Nederland legt daarbovenop geen extra belemmeringen op. Er worden geen negatieve gevolgen verwacht voor de markt, concurrentiepositie, werkgelegenheid of arbeidsvoorwaarden; hooguit ontstaat beperkte extra werkgelegenheid bij laboratoria. Tot slot kan het verdienvermogen van boeren juist verbeteren, doordat stikstof uit mest efficiënter benut kan worden, wat kosten voor mestafzet en kunstmest vermindert.

4.1.2 Agrarische praktijktoets

Op woensdag 5 november 2025 heeft het Ministerie van LNVN gesproken met een vijftal melkveehouders, varkenshouders en mestverwerkers over de voorgenomen wijziging van de Uitvoeringsregeling

Meststoffenwet in verband met Renure. De aanwezige ondernemers hebben deze regeling positief ontvangen. Zij zien de internetconsultatie van deze regeling graag tegemoet. Wel zijn er een aantal punten aangegeven waar in de verdere uitwerking van de regeling nog op gelet kan worden.

Allereerst waren er bij de ondernemers vragen over de bemonstering van het Renure-product. Met name de bemonstering landbouwbedrijven die zelf Renure-producten produceren en gedeeltelijk afvoeren leidde tot vragen over de werkbaarheid. Door de korte termijn waarop de Renure-producten vaak worden afgenomen is bemonstering in de voorgestelde frequentie mogelijk. Ondernemers geven aan dat tweewekelijkse bemonstering, zoals bij continu producerende bedrijven, voor deze ondernemers niet haalbaar zal zijn vanwege de kosten van bemonstering. Er wordt nog gekeken naar een alternatief bemonsteringsschema voor bedrijven die slechts in een bepaalde periode van het jaar hun Renure-product afvoeren. Ook is aan de aanwezige ondernemers aangegeven dat, zoals de voorgestelde werkwijze met certificering meer maatwerk kan bieden in het bemonsteringsschema en vrijwillige deelname aan certificering ook komend bemestingsseizoen al mogelijk is.

Daarnaast hebben de aanwezige ondernemers de wens uitgesproken om zo snel mogelijk over te kunnen gaan op de voorliggende regeling rondom Renure. Zij hebben zorgen bij een lange overgangperiode tussen het aflopen van de huidige pilots in relatie tot Renure en de voorgestelde regeling. Tijdens deze overgangperiode kan wel geproduceerd worden, maar het Renure-product kan niet gebruikt worden in de Nederlandse landbouw. Hierdoor zullen de Renure-voorraden stijgen, wat leidt tot volle opslagen indien de overgangperiode langer duurt. De onzekerheid rondom de ingangsdatum van deze regeling maakt het voor de ondernemers lastig om hun bedrijfsplannen te vormen. Zij bepleiten daarom om de procedures rondom deze regeling zorgvuldig, maar zo snel mogelijk, te doorlopen.

Veehouders en mestverwerkers die Renure produceren

Het gebruik van Renure boven de gebruiksnorm voor dierlijke mest van 170 kg N/ha/jaar zal in beginsel extra ruimte bieden aan ondernemers om de geproduceerde mest af te zetten of te benutten. Daarmee kunnen mestoverschotten beter worden benut en kunnen mestafzetkosten op termijn voor alle gangbare veehouders in Nederland afnemen. Ook kan hiermee bespaard worden op de kosten voor de aankoop van stikstofkunstmest.

Wel moeten bedrijven en ondernemers die Renure produceren geregistreerd of gecertificeerd worden als producent en voldoen aan eisen die zien op de borging van de kwaliteit van de Renure-producten. Hierbij kan gedacht worden aan bemonstering en analyse en het aanbrengen van flowmeters op de apparatuur. Daarnaast moet er voldoende opslagcapaciteit zijn voor de geproduceerde Renure. Ook kan deze wijziging voor bedrijven die op dit moment mineralenconcentraat of ammoniumzouten afnemen van pilotstudies en deze meststoffen boven de hiervoor genoemde gebruiksnorm voor dierlijke mest gebruiken betekenen dat gezocht moet worden naar aanvullende opslag, mochten deze producten nu in de reguliere mestopslag worden gemengd.

De eis van certificering of registratie van producenten van Renure is nodig omdat er geborgd moet worden dat de Renure die toegepast wordt, voldoet aan de kwaliteitseisen van Renure. Indien zo'n certificering of registratie niet geëist zou worden, moeten de gebruikers van Renure elke keer voordat zij de Renure boven de gebruiksnorm kunnen toepassen zelf aantonen op basis van een analyse dat het product voldoet aan de kwaliteitseisen. Dit is in de praktijk lastig uitvoerbaar en zorgt voor een extra administratieve last bij veel meer bedrijven.

Voor producerende bedrijven die reeds deelnamen aan pilotstudies waarin vergelijkbare producten als Renure gebruikt konden worden boven de gebruiksnorm voor dierlijke mest, kan deze wijziging mogelijk extra lasten met zich meedragen. Dit indien in de afgelopen jaren niet met de nu voorgescreven regelmaat is bemonsterd op de kwaliteitseisen, of als er nog geen flowmeter aanwezig is op de gebruikte apparatuur.

Er zijn tevens kosten verbonden aan het deelnemen aan de certificering. In de memorie van toelichting van het *Wetsvoorstel Wijziging van de Meststoffenwet in verband met de invoering van certificering*² is een door de Stichting Mestafzetcontrole (regelinghouder) en Kiwa Verin ingeschatte globale kostenindicatie opgenomen. Afhankelijk van het aantal deelnemers en het soort certificeringsschema liggen de verwachte jaarlijkse kosten per bedrijf voor certificering door een CBI tussen de € 1.500 en € 3.000 en ligt de afdracht aan de regelinghouder tussen de € 100 en € 750 euro.

² <https://www.internetconsultatie.nl/meststoffenwet/b1>

Afnemers

De afnemer moet er op kunnen vertrouwen dat de Renure die hij aanvoert voldoet aan de kwaliteitseisen. Immers als de afnemer Renure ontvangt dat niet voldoet aan de criteria moet dit worden meegeteld voor de gebruiksnorm dierlijke mest. Met certificering wordt geborgd dat voldaan wordt aan de kwaliteitseisen. Totdat het wetsvoorstel certificering is aangenomen, wordt tijdelijk registratie toegestaan. Door de verklaring die een geregistreerde producent afgeeft of door de aanwezigheid van een certificaat ingeval van certificering, is voor de afnemer kenbaar dat het product voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure.

4.2 Regeldruk

4.2.1 Eenmalige kosten

Deze wijziging heeft gevolgen voor de regeldruk. Deze is door RVO berekend op basis van de voorgeschreven rijksbrede methodiek (het standaardkostenmodel uit het handboek regeldrukkosten). De omvang hiervan is afhankelijk van het aantal bedrijven dat Renure produceert en afneemt. Uit gesprekken met sectorvertegenwoordiging blijkt dat het aantal hiervan op termijn wordt ingeschat tussen de 100 en 2500 bedrijven. In deze berekening is ervoor gekozen het midden van deze range te nemen, en is daarom uitgegaan van 1200. Binnen dat aantal wordt uitgegaan van 200 mestverwerkingsbedrijven en 1000 landbouwbedrijven die zowel Renure produceren als gebruiken. Daarnaast is een bandbreedte aangegeven afhankelijk van het aantal producenten. Het is niet goed in beeld te brengen hoeveel bedrijven hiernaast alleen Renure zullen afnemen – dit is afhankelijk van de (productie)kosten in samenhang met de prijs van kunstmest. In de berekening wordt daarom uitgegaan van 1000 bedrijven die alleen Renure afnemen en niet produceren.

4.2.1.1 Producenten

Met name voor producenten van Renure brengt deze regeling administratieve lastendruk met zich mee. Producenten zullen zich moeten inlezen in deze regeling. Hiervoor wordt gerekend met een half uur á 37 euro uurtarief, waardoor de totale kosten hiermee voor alle producenten op € 22.200,- komen. Voor het indienen van de aanvraag tot registratie bij RVO wordt tevens een half uur gerekend, omdat de gegevens niet volledig vooraf ingevuld kunnen worden door RVO. Hierdoor ontstaat in beginsel wederom € 22.200,- aan regeldrukkosten.

Aanvullend wordt voor het verstrekken van gegevens over de installatie bij aanmelding tien minuten gerekend; datzelfde geldt voor eventueel melden van wijzigingen en het melden van gebruik van een mobiel apparaat. Hiermee komen de kosten op nog eens tweemaal 6 euro voor 1200 ondernemers (landbouwers en mestverwerkers), en eenmaal 6 euro voor maximaal 1000 landbouwers, als alle producerende landbouwers een mobiele installatie zouden inhuren. Dit levert € 20.128 aan regeldruk op.

Voorafgaand aan registratie en certificering moet bemonsterd worden, waarvan eenmaal op de gehalten koper en zink. Dit kost maximaal 5 maal € 40 en eenmaal € 200 waardoor de totale kosten op € 400 komen. Met 1200 producerende bedrijven komen de kosten daarmee op € 480.000.

Met deze regeling wordt voorgeschreven dat Renure in de opslag niet wordt gemengd met andere meststoffen. Sommige mestverwerkers zullen hiervoor een nieuwe opslag moeten regelen. Voor opslagen tot 2500 kuub en 750m² kan daarbij volstaan worden met een melding; grotere opslagen vereisen een vergunningsaanvraag. Het is niet bekend wat de huur van een tijdelijke opslag of aanleg van een opslag kost. Dit is ook afhankelijk van de keuzes die daarin gemaakt worden. Deze is dus niet meegenomen in de berekening. Bij de berekening van de regeldruk wordt ervan uitgegaan dat de meeste verwerkers al over een opslag beschikken, daarom is de helft van de 200 bedrijven meegenomen voor het aanvragen van een vergunning voor een nieuwe opslag. De tijd die is benodigd voor een vergunningsaanvraag wordt op een halve dag (4 uur keer € 37) ingeschat. Een verdere indicatie van de doorlooptijd kent te veel afhankelijkheden waardoor ook deze niet is meegenomen. De regeldrukkosten komen daarmee op € 14.800 voor mestverwerkers.

Ook landbouwers die produceren en zelf gebruiken zullen mogelijk moeten investeren in nieuwe opslag. Omdat de landbouwer, die ook produceert, voor het uitrijden moet bemonsteren zal waarschijnlijk kiezen voor een tijdelijk opslag zoals een mestzak of container. Hiervoor zal een melding gedaan moeten worden bij het bevoegd gezag. Het is niet bekend wat de huur van deze producten kost. De meeste landbouwers die al mest bewerken hebben op dit moment al deze aparte opslagen. Daarom is met de helft van deze groep gerekend voor de huur een nieuwe opslag. De tijd die wordt gerekend voor de melding is standaard 10 minuten. Daarmee komen de regeldrukkosten voor deze groep op € 3.083. In deze berekening wordt aangenomen dat afnemers de Renure direct zullen

aanwenden. Daarom zijn eventuele kosten voor opslag niet meegenomen voor deze groep.

Tevens zijn er inhoudelijke nalevingslasten. Met name de aanschaf en installatie van een flowmeter (of vergelijkbaar product) kan kosten met zich meedragen als deze nog niet aanwezig was op de producerende installatie. De prijzen van een flowmeter kunnen variëren tussen enkele honderden en een paar duizend euro. Voor deze berekening is uitgegaan van € 1.500 voor aanschaf en installatie. Mogelijk zijn deze kosten lager als de apparatuur reeds aanwezig was op sommige bedrijven of installaties. Aangezien alle 1200 producerende bedrijven aan deze eis dienen te voldoen komen de lasten op € 1.800.000.

4.2.1.2 Afnemers

Voor afnemers levert deze regeling weinig aanvullende regeldruk op, omdat Renure kan worden aangevoerd conform de bestaande infrastructuur en regelgeving voor de aanvoer van dierlijke mest. Wel zullen zij zich moeten inlezen in deze regeling. Met een half uur per afnemer, bij een uurtarief van € 37 en 1000 afnemers, komen de lasten op € 18.500.

Tabel eenmalige kosten

Handeling	P*Q	N bedrijven	Totale kosten	Bandbreedte (€)
Kennisname regelgeving producenten 30 m	€ 37 x 0.5	1200 (100–2500)	€ 22.200	1850–46.250
Kennisname regelgeving afnemers 30m	€ 37 x € 0.5	1000	€ 18.500	
Registratie RVO	€ 37 x 0.5	1200 (100–2500)	€ 22.200	1850–46.250
Gegevens installatie 10m	€ 37 x 0.166667	1200 (100–2500)	€ 7.400	617–15.417
Melden van wijzigingen	€ 37 x 0.166667	1200 (100–2500)	€ 7.400	617–15.417
Melden van gebruik mobiel apparaat	€ 37 x 0.166667	1000 (100–2500)	€ 6.167	617–15.417
Bemonstering voorafgaand aan registratie	€ 400 x 1	1200 (100–2500)	€ 480.000	40.000–1.000.000
Aanschaf flowmeter	€ 1.500 x 1	1200 (0–2500)	€ 1.800.000	0–3.750.000
Vergunningaanvraag opslag	€ 37 x 4	100	€ 14.800	
Melding opslag	€ 37 x 0.166667	500	€ 3.083	

4.2.2 Structurele kosten

4.2.2.1 Producenten

Structureel moet circa 26 keer per jaar (eens per twee weken) bemonsterd en geanalyseerd worden op de kwaliteitseisen, met uitzondering van de koper en zinkgehalten, als er sprake is van continue afvoer. Dit zal vrijwel uitsluitend het geval zijn bij de 200 grote mestverwerkende bedrijven. Er vanuit gaande dat dit € 40 per keer kost, komen de kosten daarmee op € 208.000 per jaar voor deze groep.

De analyse van de gehalten koper en zink dient voor alle 1200 producenten maximaal 4x per jaar plaats te vinden. De kosten worden ingeschat op € 200 per monster. Dit levert daarmee nogmaals een lastendruk op voor deze groep van maximaal € 960.000.

Voor de 1000 landbouwbedrijven die een gedeelte van het jaar produceren en gedeeltelijk op het eigen bedrijf gebruiken, is gerekend met de aanname dat maximaal 5 keer per jaar Renure gebruikt wordt op grasland en 1 keer op bouwland. Er ontstaat dan voor de reguliere bemonstering van € 40 per stuk € 240.000 aan regeldruk.

Wanneer analyseresultaten niet voldoen aan de kwaliteitseisen moet dit gemeld worden bij RVO. De verwachting op basis van de resultaten uit eerdere pilots is dat dit zelden voor zal komen. Daarom wordt gerekend met één keer per jaar á 10 minuten. Totale regeldruk hiervoor komt daarmee op € 6,-.

De producent levert per vracht een verklaring aan de afnemer waarbij aangegeven wordt dat het product voldoet. Hierbij wordt de aanname gedaan dat dit in een geautomatiseerd proces opgenomen wordt. Daarom is de tijd van een melding (10 minuten) aangehouden. De hierdoor ontstaande regeldruk komt daarbij uit op € 7.400. Wanneer het product niet voldoet, moet dit gemeld worden aan de afnemers. Conform de eerdere aanname dat dit slechts eenmaal per jaar voorkomt, levert dit met een tijdsduur van 10 minuten een regeldruk van € 6 op.

4.2.2.2 Afnemers

Afnemers zullen de verklaring van de producent, waarop is aangegeven dat het Renure-product voldoet aan de kwaliteitseisen, moeten opnemen in de administratie. Hiervoor wordt tien minuten gerekend, met het uurtarief van € 37 voor 1000 afnemers komt dat op € 6.167.

Alle gebruikers (dus ook de producerende bedrijven) zullen hun bemestingsplan moeten aanpassen en daarin aangeven hoe Renure wordt gebruikt. Voor het opstellen van een bemestingsplan wordt gerekend met de standaardtijd die het opstellen van een bemestingsplan kost, namelijk 50 minuten. Dat brengt de lasten op maximaal 2000 (totaal aantal gebruikers, ofwel producerende landbouwers en afnemers) maal 30,8 (uurtarief 37 euro) is € 61.667.

Tabel structurele kosten

Handeling	P*Q	N bedrijven	Totale kosten	Bandbreedte (€)
Monstername regulier mestverwerkers	€ 40 x 26	200	€ 208.000	
Monstername regulier producerende veehouders	€ 40 x 6	1000 (100–2500)	€ 240.000	24.000–600.000
Monstername koper en zink	€ 200 x 4	1200 (100–2500)	€ 960.000	80.000–2.000.000
Melden aan RVO niet voldoen	€ 37 x 0.166667	1	€ 6	
Verstrekken verklaring voldoen	€ 37 x 0.166667	1200 (100–2500)	€ 7.400	617–15.417
Melden aan afnemers niet voldoen	€ 37 x 0.166667	1	€ 6	
Opnemen verklaring in administratie	€ 37 x 0.166667	1000	€ 6.167	
Aanpassen bemestingsplan	€ 37 x 0.833333	2000	€ 61.667	

De regeldruk voortvloeiend uit deze regeling kan afnemen als producenten op termijn verplicht gecertificeerd moeten zijn. Zo hoeft bijvoorbeeld geen verklaring meer te worden afgegeven dat het product voldoet aan de kwaliteitseisen. Voor producenten die nu al kiezen om gecertificeerd worden is de regeldruk voortvloeiend uit deze regeling al lager. De aanneming is gedaan dat in het eerste jaar alleen de 20 deelnemers aan de pilot mineralenconcentraat zich zullen certificeren.

Een landbouwer of intermediaire ondernemer die gecertificeerd wil worden moet een aanvraag doen bij een CBI en een melding doen bij RVO. De jaarlijkse administratieve lasten worden ingeschat op € 37 per bedrijf, hierbij is ervan uitgegaan dat de certificeringsaanvraag 1 uur kost waarbij rekening gehouden wordt met een uurtarief van € 37. De lasten hiervoor komen dan op € 740.

Daarnaast moet een bedrijf tijd reserveren voor de erkenningsaudit en periodieke audits. De eenmalige nalevingskosten hiervoor worden ingeschat op € 74 en de jaarlijkse nalevingskosten op € 19 per bedrijf. Hierbij is ingeschat dat de erkenningsaudit 2 uur duurt en een periodieke audit 30 minuten, waarbij rekening gehouden is met een uurtarief van € 37. De inschatting is dat in het eerste jaar circa 20 mestverwerkers zich laten certificeren en de totale administratieve lasten worden ingeschat op € 2.600.

Bedrijven die gecertificeerd zijn hoeven geen verklaring af te geven bij afvoer, en ook geen melding te doen als hun product niet blijkt te voldoen aan de kwaliteitseisen. Daarmee kan de regeldruk voor deze groep met € 120 afnemen.

De totale regeldruk voor de groep die zich laat certificeren komt daarmee op € 3.220.

Al deze effecten tezamen opgeteld brengen de toename in de regeldruk door deze regeling op € 2.381.750 eenmalige kosten en € 1.484.046 structurele kosten, tezamen € 3.865.796.

Het eindoordeel van het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) ten aanzien van dit voorstel is om vast te stellen nadat met de adviespunten rekening is gehouden. Zij adviseert naar aanleiding van de conceptregelgeving om nader te onderbouwen waarom Renure bij gebruik apart moet worden opgenomen in de administratie.

De reden hiervoor is onder meer dat alle stikstofhoudende meststoffen meetellen voor de stikstofgebruiksnorm, waardoor het van belang is dat elke vorm van stikstof die door een landbouwer wordt aangevoerd in beeld is. Daarnaast kunnen de totale stikstofgebruiksnormen hoger of lager kunnen zijn dan de gebruiksnorm voor stikstof uit dierlijke mest. Het is daarom van belang om in beeld te hebben hoeveel Renure is gebruikt door een landbouwer. Daarmee kan beoordeeld worden of een landbouwer aan de gebruiksnormen heeft voldaan.

4.3 Effecten overheid

4.3.1 Uitvoering en handhaving

Met deze wijziging wordt het mogelijk dat Renure bovenop de bestaande limiet van 170 kg N/ha/jaar uit dierlijke mest mag worden toegepast. Hiervoor geldt een maximum van 80 kg N/ha/jaar, mits deze producten voldoen aan de door het Joint Research Centre vastgestelde kwaliteitseisen en de renure geproduceerd wordt door een aangewezen techniek. Hiermee wordt beoogd minerale stikstof uit

dierlijke mest te benutten als alternatief voor kunstmest, zonder extra risico op nitraatverliezen naar het grondwater.

Er is een inschatting gemaakt van de gevolgen van deze regeling voor de uitvoering en handhaving. De uitvoering en administratieve handhaving ligt bij de RVO en de NVWA is belast met handhaving en fysiek toezicht. Beiden zijn betrokken bij de totstandkoming van deze regelgeving en hebben een uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets (hierna: UHT) uitgevoerd. De UHT is opgesteld op basis van de ontwerp wijziging van de Uitvoeringsregeling meststoffenwet die op 10 december 2025 ter consultatie is voorgelegd.

De reacties die RVO en de NVWA hebben gegeven in de UHT heeft op onderdelen geleid tot aanvulling en verduidelijking van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting.

4.3.1.1 Uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets RVO

RVO verwacht dat de Urm wijziging uitvoerbaar is, indien wordt gegarandeerd dat de in deze UHT benoemde aandachtspunten worden nageleefd en laboratoria gereed zijn om op de kwaliteitseisen te bemonsteren. RVO wijst er wel op dat de handavingsrisico's bij RVO-registratie van producenten groter is dan bij private certificering (hierna: Renugarant). Registratie bij RVO is nadrukkelijk een minder robuuste borgingsvariant met name doordat Renugarant beschikt over periodieke labanalyses op de kwaliteitskenmerken en fysieke audits uitvoert bij de producenten. Bij RVO registratie van producenten worden deze borging c.q. controles niet gedaan.

RVO heeft naar aanleiding van de ontwerpregelgeving enkele vragen en doet aanbevelingen over de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van het implementeren van Renure. Hieronder wordt kort ingegaan op de aanbevelingen:

RVO geeft in de UHT aan dat zij het wenselijk acht dat zo snel mogelijk (uiterlijk 1 januari 2027) verplicht wordt dat de productie van Renure door de producenten wordt geborgd op basis van een certificeringsschema, omdat hiermee een strikte en continue kwaliteit van de producten is geborgd d.m.v. fysieke audits en doorlopende controle op de analyses van de kwaliteitseisen. Daarnaast geven zij aan dat het alleen het niet inwinnen van analysegegevens die zien op de kwaliteitseisen risico's meebrengt met betrekking tot handhaafbaarheid.

RVO adviseert dringend om in wet- en regelgeving expliciet op te nemen dat de minister de bevoegdheid krijgt om het CBI te vorderen om een certificaat in te trekken indien niet wordt voldaan aan de eisen van de Msw. Dit punt wordt ondersteund door de NVWA.

Dit advies is niet overgenomen omdat binnen het stelsel van certificering de bevoegdheid tot het verstekken en intrekken van een certificaat altijd bij de conformiteitsbeoordelende instantie (CBI) ligt. In het certificeringsschema zal worden opgenomen in welke gevallen en wanneer een CBI een certificaat zal schorsen of intrekken.

De NVWA blijft ook in het stelsel van certificering bevoegd tot toezicht bij de producenten van Renure en een CBI dient rekening te houden met de bevindingen van de NVWA. Nadat in de Meststoffenwet een grondslag voor certificering is opgenomen kan de Minister (RVO en NVWA) indien blijkt dat de CBI ten onrechte certificaten verleent of ten onrechte niet tot het intrekken van een certificaat overgaat, de CBI daarop aanspreken en als de CBI niet handelt, de aanwijzing van de CBI schorsen of intrekken. De CBI mag dan geen certificaten meer verstrekken.

Het risico dat deze CBI's ten onrechte certificaten verstrekken of ten onrechte niet tot het intrekken van een certificaat overgaan, is daardoor zeer gering. Daarnaast is er nauw contact met de regelingshouder over de inhoud van het certificeringsschema en het sanctiebeleid in de het schema.

RVO geeft het advies om in verband met deskundigheid, onafhankelijkheid en objectiviteit van de beoordeling van de analyseresultaten op de kwaliteitseisen aan laboratoria te vragen om een eenduidig analyserapport met eindconclusie te leveren, zodat RVO snel kan vaststellen of de resultaten van de analyse voldoen. Ook voor de producent die de periodieke analyse ontvangt is dit wenselijk. In de regeling is opgenomen welke gegevens er minimaal op het analyseverslag moet staan. Laboratoria hebben aangegeven dat zij er geen voorstander van waren om de beoordeling van de analyseresultaten te doen. Wel moet op het analyserapport duidelijk zijn wat de gehalten en de te beoordelen parameters zijn. In overleg met de laboratoria zal bekeken worden welke mogelijkheden hiervoor zijn.

RVO geeft aan dat producenten die landbouwer zijn en geen mest afvoeren van hun bedrijf, niet beschikken over lab analyses die gebruikt kunnen worden voor de verantwoording van Renure. Analyses voor de kwaliteitseisen kunnen immers niet gebruikt worden voor de verantwoording. Een monsterplicht ontbreekt hier ook voor de uitgaande stroom. RVO adviseert om de regelgeving hierop aan te scherpen. Daarnaast adviseert RVO om op termijn de inzet van een onafhankelijke monsterne-

mer bij de monstername van Renure verplicht te stellen.

In de regeling zijn eisen opgenomen voor de bepaling van de nutriënten in de mest die verwerkt wordt tot Renure (ingaaende mest). Daarnaast wordt voorgeschreven dat producenten van Renure in hun administratie bij moeten houden hoeveel stikstof zij in de vorm van zwavelzuur gebruiken. De inzet is om op termijn bij bemonstering van Renure onafhankelijke monstername verplicht te stellen.

Daarnaast maakt RVO een aantal opmerkingen die vooral juridisch van aard zijn. Deze aanbevelingen zijn zoveel mogelijk verwerkt in deze regeling en verduidelijkt in de toelichting. Dit gaat onder andere om de begripsbepaling van Renure, voorschriften voor het gebruik van mobiele installaties en administratie eisen.

4.3.1.2 Uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets NVWA

De NVWA verwacht dat deze regeling handhaafbaar, uitvoerbaar en fraudebestendig kan zijn, mits de in de uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets van de NVWA genoemde aandachtspunten met betrekking tot verplichte certificering, onafhankelijke monstername en de hoogte van de boetebedragen in acht worden genomen. Ook noemt de NVWA de tijdige gereedheid van de laboratoria om te bemonsteren op de kwaliteitseisen als belangrijke externe randvoorwaarde. De NVWA doet enkele aanbevelingen:

NVWA acht het wenselijk dat verplichte certificering per 1 januari 2027 in werking treedt en is betrokken bij de aanwijzing van het certificeringsschema Renugarant. Certificering met periodieke laboratoriumanalyses en fysieke audits biedt de meest robuuste borging. NVWA geeft aan dat zonder deze borging het handhavingsrisico toeneemt.

NVWA signaleert een verhoogde kans op manipulatie van mestmonsters vanwege het financiële voordeel dat kan worden behaald door het aanpassen van gehalten. Zij wijst op het risico dat zonder onafhankelijke monstername en digitale toegang tot de analysedata het toezicht op de kwaliteit van Renure niet gewaarborgd is. De inzet is om op termijn bij bemonstering van Renure onafhankelijke monstername en verplichte certificering verplicht te stellen, waarbij de regelinghouder toegang heeft tot de analysedate van de monsters op de kwaliteitseisen.

NVWA adviseert maatregelen te treffen om de aankomende (verplichte) certificering en uitvoering van de monstername fraudebestendig te maken. De NVWA behoudt haar bevoegdheden ten aanzien van gecertificeerde producenten en voert tweedelijns toezicht uit op de CBI's.

Tot slot doet de NVWA enkele algemene aanbevelingen over de hoogte van boetes en maatregelen die kunnen bijdragen aan terugdringen van monstermanipulatie. LVVN zal, in overleg met NVWA en RVO de mogelijkheden hieromtrent verkennen.

5. Consultatie

Er heeft van 11 november tot en met 8 december 2025 een internetconsultatie plaatsgevonden van de conceptregeling³. De consultatie heeft enkele tientallen reacties opgeleverd. Deze reacties zijn afkomstig van landbouwers, loonwerkers, maatschappelijke organisaties en sectorpartijen. Alle consultatiereacties zijn gewogen en beoordeeld. Dit heeft op onderdelen geleid tot aanvulling en verduidelijking van de regeling en de toelichting. De aanpassingen hebben vooral betrekking op bemonsteren en analyse, administratie en registratie, berekening gebruiksnormen, pathogeneisen en mobiele installaties. Hierna wordt per onderwerp ingegaan op de reacties.

Algemene reactie

Enkele respondenten stelden vragen bij de wenselijkheid om het gebruik van Renure mogelijk te maken. Er leven zorgen dat het mestoverschot in stand blijft en de waterkwaliteit niet verbetert. Tevens wordt gevreesd voor mogelijk negatieve effecten op waterkwaliteit en Natura 2000-gebieden. Daarnaast benoemt men een risico op een lock-in van intensieve veehouderij en mestverwerkingscapaciteit. Ook zijn er zorgen over fraudegevoeligheid en controleerbaarheid.

Het mogelijk maken van het gebruik van Renure boven de gebruiksnorm dierlijke mest is er niet op gericht om de waterkwaliteit te verbeteren. Hier zijn immers onder andere de maatregelen welke zijn opgenomen in de actieprogramma's voor de Nitraatrichtlijn voor bedoeld. Het doel van het gebruik van Renure is primair het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele (kunst-)meststoffen. Het eerder benoemde rapport van het Joint Research Centre geeft daarbij de criteria waaraan de Renure-

³ <https://internetconsultatie.nl/renure/b1>

producten moeten voldoen om geen aanvullend risico te vormen voor de waterkwaliteit. Deze criteria zijn het uitgangspunt voor de aanpassing van de Nitraatrichtlijn en van deze regeling. Effecten op de waterkwaliteit worden daarom niet verwacht. Voor wat betreft de fraudegevoeligheid en controleerbaarheid wordt verwezen naar de Uitvoering- en Handhavingstoetsen (UHT's) van RVO en NVWA (paragraaf 4.2).

Een aantal reacties had betrekking op de definitie van Renure. In de conceptregelgeving was Renure gedefinieerd als *stikstofhoudende meststof die gewonnen is uit dierlijke mest of uit digestaat waar dierlijke mest voor is gebruikt en die voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure*. Aangezien digestaat waarbij dierlijke mest is gebruikt voor het vergistingsproces vanwege de definitie van dierlijke mest in artikel 1 van de Meststoffenwet automatisch wordt gezien als dierlijke mest, is de benoeming van digestaat verwijderd.

Bemonstering, analyse en hoeveelheidsbepaling

Veel reacties betroffen vragen over de noodzaak van de frequentie waarmee bemonsterd moet worden op de kwaliteitseisen, ook voor het aanmelden van een installatie. De reacties hebben niet geleid tot een aanpassing. Voor bedrijven waarvoor de bemonsteringsfrequentie als te hoog wordt ervaren, bestaat immers de mogelijkheid om deel te nemen aan certificering. In een aangewezen certificeringsschema kan de bemonsteringsfrequentie lager zijn of kan de bemonsteringsfrequentie lager worden als aangetoond wordt dat de Renure blijft voldoen aan de kwaliteitseisen.

Ook werd de vraag gesteld wat er moet gebeuren als het monster wat ten behoeve van de analyse op de kwaliteitseisen wordt genomen verloren gaat. In dat geval moet de producent van Renure onverwijld een nieuw monster nemen voor de kwaliteitseisen, als hij of zij het product wil aanwenden of afzetten.

Enkele reacties zagen op de situatie waarin een loonwerker Renure produceert op het terrein van een veehouder. Vragen daarbij waren van wie het vestigingsadres en kadastrale aanduiding van de locatie moet worden doorgegeven. De regelgeving is van toepassing op een geregistreerde producent. Dat is de veehouder of de intermediair op wiens bedrijf of onderneming de Renure geproduceerd wordt en dus in dit geval niet de loonwerker die de Renure in opdracht van de veehouder of intermediair produceert. De loonwerker verleent slechts een dienst aan de geregistreerde producent. In het geval dat een geregistreerde producent meerdere productielocaties voor dezelfde soort Renure heeft dan kunnen dat meerdere adressen zijn. Artikel 35b, tweede lid, onder b, is daarop aangepast.

Door een van de respondenten werd aangegeven dat mobiele mestverwerkers Renure opslaan in daarvoor geschikte IBC containers. Dit is toegestaan.

Mobiele mestverwerkers registreren de kwaliteit van de Renure tijdens het afvullen van deze IBC-containers op locatie. De Renure blijft in veel gevallen eigendom van de veehouder. Hij verwerkt de productie in zijn mestadministratie. Daarbij kan het voorkomen dat de productiedatum meer dan drie maanden eerder is dan de datum waarop de Renure wordt aangewend. Een respondent stelt dat zolang de IBC-container niet geopend wordt de samenstelling gelijk blijft. Door de respondent werd daarom verzocht om te voorzien in een zegel om te voorkomen dat de Renure per IBC opnieuw bemonsterd moet worden. Voor nu is dit niet opgenomen in de regeling. Niet bekend is of de samenstelling van Renure inderdaad gelijk blijft. Wel zullen de geschetste mogelijkheden nader worden onderzocht.

Een respondent verzocht in artikel 35b, tweede lid, 'capaciteit per uur' in 'capaciteit per dag' te wijzigen omdat dit op termijn een nauwkeuriger beeld zou geven. Gangbaar in de uitvoering is echter om de capaciteit per uur op te vragen. Het verzoek heeft daarom niet geleid tot een aanpassing. Ten aanzien van dit lid werd tevens opgemerkt dat de bewaartermijn van deze logs niet in de regelings tekst is opgenomen. De logs zijn echter onderdeel van de administratie en daarvoor is een bewaartermijn gesteld in artikel 34, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet.

Een respondent gaf aan de optie voor het aanvragen van een heranalyse, wanneer het monster niet voldoet, toegevoegd te willen zien. Met een heranalyse, in combinatie met de mogelijkheid van een herbemonstering, zou de analysetermijn erg lang worden. Deze optie is daarom vooralsnog niet opgenomen in de regeling.

Naast een volumebepaling zoals dat nu in voorgeschreven in artikel 35d werd verzocht ook massabepaling (bijvoorbeeld door middel van een weegcel of debietmeter) toe te staan. Debietmeters zijn gangbaar, deze bepalen massa/tijdseenheid en daarmee is de omrekening via dichtheid niet meer nodig. Dit is op basis van de conceptregelgeving reeds toegestaan, ook door middel van het omreke-

nen van volume en massa op basis van het soortelijk gewicht. Deze reactie heeft dus niet geleid tot een aanpassing.

Tevens is verduidelijkt dat de 24 uur genoemd in artikel 35e, tiende lid, vanaf het moment dat het analyseresultaat is bepaald geldt. Het gaat dus niet om het moment vanaf ontvangst van het monster door het lab. Over het eerdere artikel 35f werd opgemerkt dat bij gebruik van Renure op eigen bedrijf een ruimere tijd van analyseren dan 14 dagen gerechtvaardigd zou zijn. Een monster laten analyseren zou vaak al langer duren dan 14 dagen. Een termijn van ten minste 30 dagen werd voorgesteld. Dit is niet overgenomen. De regeling geeft een termijn van 15 dagen voor de analyse en niet gebleken is dat dit voor de laboratoria onhaalbaar is. Door enkele respondenten werd gesteld dat, waar in art. 35l eerder kubieke meters werd gevraagd, tonnen een gangbaardere eenheid zou zijn om de hoeveelheid mee uit te drukken. Dit is aangepast.

Er bleek onduidelijkheid te bestaan over de verantwoordelijkheid voor het nemen van het monster voor de analyse van de kwaliteitseisen. Een producent is op het moment van inwerkingtreding van de regeling verantwoordelijk voor het nemen van het monster, waarbij de intentie is op termijn onafhankelijke monsternamen te verplichten.

Een respondent gaf aan dat bemonstering bij lossen de voorkeur zou hebben en dat dit een betere borging zou geven van de representativiteit. De regeling is hier niet op aangepast omdat eerst verkend moet worden wat de impact hiervan is voor de bestaande bemonsteringsapparatuur op het transportmiddel. Daarnaast heeft een producent van Renure ook de mogelijkheid om het monster te nemen uit de eindopslag of via de aanvoerleiding naar de eindopslag. De werking van de regeling voor de uitvoering in de sector en bij de overheid zal gemonitord worden, waarbij ook aandacht wordt besteed aan de representativiteit en onafhankelijkheid van monsternamen.

Een gedeelte van de reacties zag op de limiet van 80 kilogram stikstof per hectare per jaar, afkomstig uit Renure-producten, die aanvullend op de gebruiksnorm voor dierlijke mest gegeven mag worden. Daarnaast is meermaals aangegeven dat er andere productietechnieken dan opgenomen in de regelgeving, beschikbaar zijn of kunnen komen. Ook worden er vragen gesteld over de meerwaarde van de eisen die gesteld worden aan pathogenen in de Renure-producten.

De verhoging met niet meer dan 80 kilogram stikstof per hectare en de in de ontwerpregeling opgenomen toegestane technieken zijn onderdeel van de aanpassing van de Nitraatrichtlijn, die het mogelijk maakt Renure boven de gebruiksnorm voor dierlijke mest te gebruiken. Nederland kan daarom geen afwijkende technieken of een hogere norm toestaan. Voor wat betreft de analyses voor pathogenen wordt in de regeling niet voorgeschreven om in alle gevallen de analyses op de gehalten pathogenen uit te voeren. De pathogeneneis geldt alleen voor producten met meer dan 1% organisch koolstof en ammoniumsulfaat- en nitraat bevatten geen organisch koolstof.

Op basis van de resultaten van de pilot mineralenconcentraat kan daarnaast vooralsnog worden gesteld dat mineralenconcentraat uit omgekeerde osmose in de regel minder dan 1% organisch koolstof bevat. Voor nu wordt dan ook geen analyse verwacht van het percentage organische koolstof en de pathogenen in deze producten. Dit wil echter niet zeggen dat deze producten geen pathogenen bevatten. Daarnaast kan onder andere door verbeteringen in de efficiëntie van de omgekeerde osmose-installaties, waar mineralenconcentraat mee wordt geproduceerd, het percentage organisch koolstof in de toekomst toenemen. Komende periode zullen daarom de gehalten organisch koolstof in mineralenconcentraat worden gemonitord, wat ertoe kan leiden dat op termijn een producent wel analyseverslagen van pathogenengehalten zal moeten kunnen overhandigen.

Mocht er een door de NVWA erkend hygiëniseringsproces⁴ vooraf zijn gegaan aan het productieproces van mineralenconcentraat, kan worden verwacht dat de pathogenen in het materiaal voldoende zijn afgedood. In dat geval hoeft hoe dan ook geen analyse te worden uitgevoerd van de hoeveelheid pathogenen.

Voor de bepaling van de input van stikstof uit dierlijke mest in de productie-installatie is opgenomen dat gebruik kan worden gemaakt van de forfaitaire mineralengehalten in bijlage I van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet, of kan een monster worden genomen die geanalyseerd wordt door een erkend laboratorium dat geaccrediteerd is op grond van het accreditatieprogramma in Bijlage H van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (AP05).

Overige reacties ten aanzien van Bijlage Af zagen onder andere op wat precies bedoeld wordt met

⁴ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/mest/mestverwerking-en-hygienisatie#:~:text=aanwezig%20in%20Nederland.,Wat%20is%20verwerkte%20mest%3F,voor%20mest%20die%20gehygi%C3%ABniseerd%20is.>

minerale stikstof. Het gaat in dit geval om ammonium, nitraat en nitriet, zoals ook aangegeven in hoofdstuk 8 van het rapport van de JRC.

Uit de regelgeving bleek niet duidelijk te worden wanneer (en/of voor welke producten) de eis voor minerale stikstof en totaal stikstof, en wanneer TOC en totaal stikstof geldt, en dus is ook niet duidelijk wanneer welke analyses uitgevoerd zou moeten worden. De producent kan hier echter een keuze in maken. Beide opties zijn dus altijd toegestaan.

Een respondent merkt op dat er een norm ontbreekt voor bepaling van mineraal stikstof in ammoniumzouten. Het Joint Research Centre en WFSR hebben inderdaad aangegeven dat er geen methode voorhanden is die voor deze matrix is gevalideerd. De respondent stelt dat een producent dus niet kan aantonen dat zijn spuiwater >90% mineraal stikstof bevat. De producent is dan aangewezen op de TOC/TN ratio maar het is nog onduidelijk of Nederlandse laboratoria de TOC methode gaan implementeren. Een norm voor mineraalstikstof in ammoniumzouten zou daarmee een noodzaak zijn. In hoofdstuk 8 van het rapport van de Joint Research Centre is hierover aangegeven dat de hoeveelheid minerale stikstof ook bepaald kan worden door de hoeveelheid organische stikstof af te trekken van de hoeveelheid totale stikstof. Laboratoria kunnen hiervoor een eigen methode ontwikkelen en/of gebruiken.

Het Renure-product struviet komt in de tabel niet voor. Voor dit product konden geen methodes achterhaald worden welke zouden kunnen volstaan voor de analyse van struviet. Het staat laboratoria vrij hiervoor een methode te ontwikkelen.

Door een respondent wordt gesteld dat het toestaan van een eigen methode voor analyse van Renure-producten een ongelijk speelveld veroorzaakt als niet geborgd is dat alle geaccrediteerde laboratoria dezelfde methode gebruiken. Er zijn echter geen gestandaardiseerde analysemethoden voorhanden waarvan de prestatiekenmerken voor Renure bekend zijn. Totdat deze bekend zijn, is er geen andere optie dan een eigen methode toe te staan.

Uit besprekingen met laboratoria en ook uit de consultatiereacties is gebleken dat de termijn voor het halen van de gevraagde accreditaties niet haalbaar zou zijn. Vooralsnog zal het daarom nog niet nodig zijn voor laboratoria die de analyses op de kwaliteitseisen uitvoeren om geaccrediteerd te zijn voor deze werkzaamheden. Het volstaat als een laboratorium aantoonbaar voldoet aan ISO/IEC 17025.

In de praktijk zullen er onzekerheidsmarges zijn in de resultaten van de gebruikte analysemethoden. Er bestaat daarmee een risico dat een monster onterecht wordt afgekeurd. De mogelijkheid om een herbemonstering uit te voeren zal een groot deel van deze foutmarge wegnemen. Om die reden worden alleen analyseverslagen geaccepteerd waarbij de gerapporteerde verhouding tussen minerale en totale stikstof daadwerkelijk 90% betreft, of de verhouding organisch koolstof tot totaal stikstof minder dan 3 is.

Door enkele respondenten is aangegeven dat er meer ammoniumzouten kunnen worden geproduceerd dan alleen ammoniumsulfaat en ammoniumnitraat. Omdat de verwachting is dat dit vooralsnog een beperkte hoeveelheid zal zijn is één extra mestcode voor andere ammoniumzouten opgenomen.

6. Notificatie

Deze regeling bevat mogelijk technische voorschriften in de zin van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de dienst van de informatiemaatschappij (PbEU 2015, L241). De regeling is daarom op 16 februari 2026 genotificeerd onder nummer 2016/0074.NL. De Commissie heeft aan Nederland enkele vragen gesteld. Die vragen zijn op 1 april 2026 beantwoord (MSG: 20260982.NL).

7. Inwerkingtreding

Gelet op de wens tot spoedige inwerkingtreding van de onderhavige wijziging van de Urm is zowel voor het tijdstip van inwerkingtreding als de invoeringstermijn afgeweken van kabinetsbeleid inzake vaste verandermomenten, zoals opgenomen in aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving. De afwijking is gerechtvaardigd omdat een snelle inwerkingtreding ertoe leidt dat landbouwers zo spoedig mogelijk na het begin van het mestseizoen Renure kunnen aanwenden zodat de druk op de mestmarkt met behulp van Renure ook zo spoedig mogelijk wordt verminderd.

II. Artikelsgewijs

Artikel I

Onderdeel A

Onderdeel A wijzigt artikel 1, eerste lid. Aan dit eerste lid zijn enkele begripsbepalingen toegevoegd.

In de begripsbepaling van Renure is opgenomen dat Renure geproduceerd is uit dierlijke mest. Dat kan ook digestaat zijn dat ontstaan is uit mono-vergisting of co-vergisting van tenminste 50% dierlijke mest met een co-materiaal dat vermeld staat op bijlage Aa, onderdeel IV van de Urm.

Onderdeel B

Met onderdeel B is een nieuwe paragraaf toegevoegd. Deze paragraaf komt in de plaats van de paragraaf met betrekking tot de pilot mineralenconcentraat. Deze paragraaf is op 1 januari 2026 van rechtswege vervallen. De nieuwe paragraaf bevat in de artikelen 35a tot en met 35n regels over Renure.

Artikel 35a

Artikel 35a geeft regels over het gebruik van Renure. Renure is een product van dierlijke mest en valt onder de begripsbepaling van dierlijke mest van artikel 1, eerste lid onderdeel c, van de Meststoffenwet. Dit is ook in lijn met de Nitraatrichtlijn waar dierlijke mest is gedefinieerd als 'excrementen van vee of een mengsel van strooisel en excrementen van vee, alsook producten daarvan'. Op grond van de Nitraatrichtlijn en artikel 9, eerste lid van de Meststoffenwet mag dierlijke mest tot een maximum van 170kg stikstof per hectare per jaar worden gebruikt. Het tweede lid biedt evenwel de mogelijkheid om, uiteraard alleen voor zover de geldende EU-kaders daarvoor ruimte bieden, bij ministeriële regeling en onder in die regeling gestelde voorwaarde een hogere gebruiksnorm vast te stellen. Artikel 35a geeft daaraan invulling voor Renure. Indien een product van dierlijke mest voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure die ter implementatie van bijlage III van de Nitraatrichtlijn zijn opgenomen in bijlage Af is het toegestaan om dat product tot ten hoogste 80 kg stikstof per hectare per jaar bovenop de 170 kg te gebruiken. De in bijlage Af opgenomen kwaliteitseisen zijn één op één overgenomen van de kwaliteitseisen voor Renure die zijn opgenomen in bijlage III van de Nitraatrichtlijn.

Naast de verplichting dat de Renure voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure uit bijlage Af is als bijkomende eis opgenomen dat de Renure moet zijn afgenomen van een producent van Renure die door de minister als zodanig is geregistreerd. Om geregistreerd te zijn en te blijven dient de producent de geproduceerde Renure regelmatig te bemonsteren en te laten analyseren door een geaccrediteerd laboratorium op de kwaliteitseisen. Indien uit de analyse blijkt dat niet aan die kwaliteitseisen wordt voldaan, zal de registratie worden opgeschort of geschrapt en de producent mag dan geen verklaring afgeven dat de Renure voldoet aan de kwaliteitseisen. Op deze manier is geregeld dat de landbouwer Renure aanwendt die daadwerkelijk voldoet. In plaats van registratie kan de producent ook kiezen voor certificering. De Renure mag ook tot 80 kg stikstof per hectare per jaar worden aangewend indien de producent van de Renure is gecertificeerd op een door de minister aangewezen certificeringsschema.

Renure die niet voldoet aan de kwaliteitseisen is dierlijke mest en mag in beginsel worden aangewend, maar valt niet binnen de 80 kg stikstof per hectare per jaar die bovenop de 170 kilogram mag worden aangewend.

De in dit artikel geregelde verruiming van de gebruiksnorm dierlijke mest voor het gebruik van Renure boven de in artikel 9, eerste lid, van de wet genoemde gebruiksnorm laat uiteraard onverlet dat de stikstofgebruiksnorm voor meststoffen, bedoeld in artikel 8, aanhef en onder b, van de wet blijft gelden en ook met het gebruik van Renure niet mag worden overschreden.

Artikel 35b

Artikel 35b bepaalt dat een producent een aanvraag tot registratie bij de minister kan indienen. Daarbij dient de producent de gegevens en bescheiden aan te leveren die in het tweede lid van artikel 35b zijn vermeld. Deze gegevens zijn noodzakelijk om zicht te kunnen blijven houden op de meststromen en om ervoor te zorgen dat de door een geregistreerd producent geproduceerde meststof voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure.

Onderdeel c schrijft voor dat de aanvrager gegevens aanlevert over de locatie waar Renure wordt opgeslagen. In het geval er sprake is van een landbouwbedrijf dan wordt in beginsel de unieke bedrijfsnummer(s) (UBN) vermeld. Als het product niet op de UBN locatie zelf wordt opgeslagen dan

wordt de kadastrale aanduiding van de locatie vermeld. In het geval er sprake is van een intermediaire onderneming dan wordt naast het adres van de locatie ook het opslagnummer vermeld.

Onderdeel h schrijft voor dat de aanvrager gegevens over de voorraad geproduceerde Renure op het moment van de registratieaanvraag doorgeeft, uitgedrukt in tonnen en in kilogrammen stikstof onderscheiden naar soort Renure. Dit gaat over Renure die al geproduceerd is voor inwerkingtreding van deze regeling en het moment van registratie. De producent moet bij registratie via analyse aantonen dat deze mest voldoet aan de kwaliteitseisen.

Onderdeel i bepaalt dat voor de registratie als producent van ammoniumzouten de drie meest recente opeenvolgende analyseresultaten moeten worden overgelegd van monsters van ammoniumzouten die met apparatuur, zoals bedoeld in artikel 35b, tweede lid onder k is geproduceerd. Van de drie monsters wordt één monster naast analyse op N mineraal, N totaal of totaal organisch koolstof (TOC) ook geanalyseerd op koper (Cu) en Zink (Zn). Voor de registratie als producent voor mineralenconcentraat geldt dat niet de analyseresultaten van drie opeenvolgende monsters maar vijf opeenvolgende monsters moeten worden overlegd.

De monsters zijn evenredig verspreid over een periode van veertien dagen genomen waarbij tussen de afzonderlijke monsternamen minimaal één dag zit. Deze analyseresultaten zijn maximaal zes maanden oud en betreffen monsters die genomen zijn conform het bemonsteringsprotocol zoals opgenomen in bijlage Eb. Daarbij is aanvullend bepaald dat de monster niet genomen mogen zijn uit de aanvoerleiding naar de eindopslag. Reden daarvoor is dat het noodzakelijk is dat de voor de aanvraag tot registratie geproduceerde Renure betrokken wordt bij de analyse. Met monsternamen uit de aanvoerleiding naar de opslag is dat niet gegarandeerd.

Bij mineralenconcentraat is er sprake van een continue productie van een groot volume en veel afvoer van mineralenconcentraat. Het evenredig over een periode van twee weken bemonsteren van verschillende batches draagt bij aan de representativiteit van de monsternamen voor toetsing op de kwaliteitseisen. Ammoniumzouten worden veelal geproduceerd op een landbouwbedrijf en betreft kleine volumes, waardoor er minder monsters nodig zijn. Alle analyse uitslagen moeten voldoen aan de kwaliteitseisen. Dit betekent dat op het moment dat één van de analyse-uitslagen uit de reeks drie of vijf niet voldoet, er opnieuw drie of vijf opeenvolgende monsters genomen moeten worden.

In onderdeel j, wordt gevraagd om een bewijs van levering van de apparatuur. Bij een bewijs van levering kan gedacht worden aan een bevestiging tot levering aan de producent door de leverancier. Een dergelijke bewijs is nodig om te kunnen waarborgen dat een registratie uitsluitend ziet op producenten die daadwerkelijk Renure kunnen produceren. Het kan voorkomen dat op het moment van inwerkingtreding van deze regeling de apparatuur al langere tijd bij de producent aanwezig is en er geen leveringsbevestiging kan worden overgelegd. In die gevallen staat het de producent vrij om op een andere wijze (bijvoorbeeld door middel van foto's) aan te tonen dat de apparatuur daadwerkelijk bij de producent aanwezig is.

Op grond van onderdeel k moet de aanvrager een beschrijving van de installatie overleggen waaruit blijkt dat er sprake is van de productie van mineralenconcentraat, ammoniumzouten of struviet. Hierbij kan gedacht worden aan documentatie van de leverancier van de apparatuur die de werking van de installatie beschrijft.

Onderdeel l bepaalt dat bij de aanvraag per soort Renure een beschrijving wordt gegeven van het productieproces en de afzonderlijke behandelingsstappen. Indien er bijvoorbeeld sprake is van een proces waarbij de mest eerst gescheiden wordt in een dikke en een dunne fractie, waarna de dunne fractie verder verwerkt wordt tot Renure, dan wordt zowel het proces van de mestscheiding als de productie van Renure afzonderlijk beschreven.

Bij een beschrijving van de mestsoorten die worden behandeld, bedoeld in onderdeel m, kan mede gedacht worden aan de toegevoegde co-materialen indien er sprake is van vergisting of andere toevoegmiddelen zoals zuren die gebruikt zijn bij de productie van ammoniumzouten of andere additieven.

Ten slotte wordt op grond van onderdeel n bij de aanvraag per soort Renure een beschrijving van de eindproducten van het productieproces verlangd. Hierbij kan gedacht worden aan het effluent dat niet voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure, dikke en dunne fractie en de Renure zelf.

Het vierde lid van artikel 35b bevat een speciale regeling voor mobiele apparatuur die slechts tijdelijk wordt gebruikt. Het kan voorkomen dat een landbouwer een apparaat voor de productie van Renure voor een korte tijd huurt van een leverancier van mobiele apparatuur om een bepaalde hoeveelheid Renure te produceren uit de mest die hij in de opslag heeft. Voor die gevallen kan bezwaarlijk telkens als de apparatuur door een andere producent wordt gebruikt, de uitslagen van de analyse van drie of

vijf monsters worden verlangd alvorens de landbouwer als producent geregistreerd kan worden. Daarvoor kan een mobiele installatie te kort aanwezig zijn. In het vierde lid is daarom opgenomen dat voldoende is dat de leverancier van het mobiele apparaat een verklaring afgeeft waarin de analyses van vijf, of indien het ammoniumzouten betreft drie, achtereenvolgende monsters zijn opgenomen waarbij die monsters moeten zijn genomen conform bijlage Eb. Indien uit die analyses blijkt dat het apparaat een meststof produceert die voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure is dat voldoende en hoeven de analyses niet steeds bij elke landbouwer die zich (eenmalig) als producent wil laten registreren te worden uitgevoerd. Dat zou een onnodige administratieve belasting met zich meebrengen en de registratie (en daarmee de productie van Renure door een landbouwer) onnodig vertragen. Wel dient bij de aanvraag tot registratie uiteraard duidelijk te zijn dat de analyses betrekking hebben op het apparaat dat wordt gebruikt op het bedrijf van de producent die de registratie aanvraagt. Bij de analyse door een laboratorium dient in dat geval het unieke identificatienummer van het apparaat te worden aangeleverd en uit de verklaring dient te blijken dat de analyses betrekking hebben op dat apparaat. Indien uit de verklaring niet duidelijk blijkt dat de analyses betrekking hebben op de Renure die wordt geproduceerd door het mobiele apparaat dat tijdelijk in gebruik is bij de producent, zal voor de registratie moeten worden voldaan aan de eis van het tweede lid, onderdeel i, hetgeen betekent dat de producent zelf de drie of vijf analyseverslagen bij de aanvraag dient te overleggen.

Artikel 35c

In artikel 35c, eerste lid, zijn de voorwaarden gesteld waaronder de minister overgaat tot registratie van de producent. De in dit artikel opgenomen voorwaarden zijn cumulatief: de producent dient te voldoen aan alle voorwaarden alvorens de minister overgaat tot registratie.

Renure kan worden geproduceerd in een bedrijfsgebouw, maar dat hoeft niet. Er bestaan namelijk ook mobiele installaties voor de productie van Renure. In dat geval wordt de producent alleen als zodanig geregistreerd als de installatie staat op een terrein dat behoort tot het bedrijf of onderneming van de producent van Renure. Deze eis is in de regeling opgenomen omdat daarmee geborgd wordt dat producent de beschikking heeft over de installatie en zodoende mede invloed heeft op het productieproces en de mest die verwerkt wordt.

Pas na ontvangst van het besluit van registratie mag de producent de Renure afvoeren naar een afnemer die dit product gebruikt boven de gebruiksnorm dierlijke mest of zelf aanwenden boven de gebruiksnorm dierlijke mest.

Het kan voorkomen dat een producent meerdere soorten Renure produceert (ammoniumzouten, mineralenconcentraat of struviet). In het tweede lid is daarom bepaald dat registratie geschiedt per soort Renure. Dat betekent ook dat het schorsen of schrappen van de registratie alleen betrekking heeft op het product dat niet voldoet en de registratie als producent voor de andere producten in beginsel behouden blijft.

Voor de controle op de productie van Renure en het gebruik ervan is het van belang dat de minister snel wordt geïnformeerd over wijziging in de geregistreerde gegevens. In het derde lid is daarom bepaald dat een producent de plicht heeft de minister binnen 5 werkdagen te informeren over wijziging in de geregistreerde gegevens

In het vijfde lid is bepaald dat de minister overgaat tot schorsing van de registratie indien uit de bemonstering van de geproduceerde Renure blijkt dat die niet voldoet aan de kwaliteitseisen. Gelet op het belang van de landbouwer dat de van de producent afgenomen Renure voldoet aan de kwaliteitseisen is dit artikellid imperatief geredigeerd: het niet voldoen aan de kwaliteitseisen leidt altijd tot een schorsing van de registratie. Een producent waarvan de registratie is geschorst mag gedurende de schorsing niet langer een verklaring als bedoeld in artikel 35h afgeven. De schorsing wordt opgeheven als de producent de analyseresultaten van ten minste twee opeenvolgende monsters overlegt waaruit blijkt dat de geproduceerde Renure weer voldoet.

Op grond van het zesde lid heeft de minister de bevoegdheid (niet de plicht) om een registratie te schrappen in de daar genoemde gevallen. Onderdeel a geeft de minister de bevoegdheid om de registratie te schrappen indien de producent niet meer voldoet aan de op hem van toepassing zijnde bepalingen in deze paragraaf. Daarbij kan worden gedacht aan gevallen waarin de producent niet meer de volledige zeggenschap over het productieproces heeft. Onderdeel b ziet op het schrappen van de registratie in het geval de producent is geschorst omdat uit de analyses van de geproduceerde meststof blijkt dat niet wordt voldaan aan de kwaliteitseisen en de producent niet binnen 3 maanden nieuwe analyses overlegt waaruit blijkt dat wel wordt voldaan. Dat kan betekenen dat het de producent niet lukt om bij de productie aan de kwaliteitseisen te voldoen. Het zesde lid is niet imperatief geredigeerd hetgeen de minister de bevoegdheid geeft om onder bijzondere omstandigheden een producent een langere termijn bieden om nieuwe analyses te overleggen. De minister de registratie

uiteraard ook schrappen indien de producent daar zelf om vraagt. Ten slotte kan de minister de registratie schrappen als de producent bij de registratie onjuiste gegevens heeft verstrekt en de minister bij de juiste gegevens de producent niet zou hebben geregistreerd. Hierbij kan worden gedacht aan gevallen waarbij een producent niet de opeenvolgende analyseresultaten, bedoeld in artikel 35b, tweede lid, onderdeel i, heeft verstrekt.

Artikel 35d

Voor een goede monitoring van de meststromen is het van belang dat wordt geregistreerd hoeveel dierlijke mest is gebruikt voor de productie van de Renure en hoeveel Renure er is geproduceerd. In artikel 35d is daarom apparatuur verplicht gesteld waarmee het volume van de gebruikte mest en van de geproduceerde Renure wordt gemeten. Deze apparatuur (flowmeters of debietmeters) moeten voldoen aan het bepaalde bij of krachtens de Metrologiewet zodat geborgd is dat de apparatuur de juiste hoeveelheden aangeeft. Met de registratie van de ingaande stroom en uitgaande stroom kan worden gecontroleerd dat er daadwerkelijk dierlijke mest door de installatie gaat, dat er daadwerkelijk productie van Renure plaatsvindt en hoeveel Renure er wordt geproduceerd. Daarnaast is door het gebruik van een urenmeter zichtbaar dat de apparatuur ook daadwerkelijk gedraaid heeft.

Artikel 35e

Artikel 35e geeft regels over bemonstering en analyse van Renure ten behoeve van de toetsing of er voldaan wordt aan de kwaliteitseisen. Renure is een dierlijke meststof en dient daarom te worden geanalyseerd op de gehalten stikstof en fosfaat. Daar ziet dit artikel echter uitdrukkelijk niet op. In het eerste lid is daarom opgenomen dat het bepaalde in artikel 35e uitsluitend van toepassing is voor de bepaling of de geproduceerde Renure voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure. In het tweede lid is aangegeven hoe een monster van de Renure moet worden genomen. Daarbij is het voortsnog niet voorgeschreven om gebruik te maken van een onafhankelijke monsternemer. De monsters worden geanalyseerd door een geaccrediteerd laboratorium. De voorgeschreven wijze van bemonstering en analyse is reeds toegelicht in het algemene deel van deze toelichting. Indien uit de analyse van een genomen monster blijkt dat de Renure niet voldoet aan de kwaliteitseisen neemt de producent binnen één werkdag een nieuw monster. De producent zendt dat monster vervolgens binnen twee werkdagen naar een laboratorium voor analyse. Indien uit de analyse van dat tweede monster eveneens blijkt dat niet wordt voldaan aan de kwaliteitseisen is de producent verplicht dit uiterlijk de eerstvolgende werkdag na ontvangst van de analyseresultaten te melden bij de minister. De minister zal dan de registratie van de producent schorsen. Vanaf het moment dat uit de analyse van het tweede monster blijkt dat de Renure niet voldoet aan de kwaliteitseisen verstrekt de producent geen verklaringen als bedoeld in artikel 35h meer, ook al is de registratie nog niet geschorst. Als het monster waaruit blijkt dat de Renure niet voldoet aan de kwaliteitseisen genomen is uit een vracht, dan stelt de producent niet alleen de minister, maar ook de afnemer van de vracht daarvan uiterlijk de eerstvolgende werkdag na ontvangst van de analyseresultaten in kennis. Daarmee wordt voorkomen dat de afnemer de meststof die niet voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure aanwendt boven de 170 kg stikstof per hectare per jaar.

In het zevende lid is bepaald dat bij de analyse van Renure geen mengmonsters mogen worden gebruikt, tenzij de samenstelling van het mengmonster uitsluitend bestaat uit monsters uit vrachten van hetzelfde Renureproduct (dezelfde Renuremestcode). Reden daarvoor is dat met een mengmonster dat samengesteld is uit monsters van verschillende soorten Renure of mestsoorten minder zichtbaar is of wordt voldaan aan de kwaliteitseisen. Daarenboven is met een mengmonster onvoldoende nauwkeurig vast te stellen hoe de samenstelling van de mineralengehalten zich precies verhouden. Omdat het voorgaande niet het geval is bij mengmonsters die zijn samengesteld uit monsters van dezelfde soort Renure is dat soort mengmonsters wel toegestaan.

Het negende en tiende lid bevatten termijnen voor aanlevering en analyse van de mestmonsters. Die termijn zijn op onderdelen korter dan de termijn die zijn opgenomen in artikel 81 Urm. Reden daarvoor is dat het van belang is dat zo snel mogelijk duidelijk wordt of de Renure voldoet aan de kwaliteitseisen. De geregistreerde producent kan immers de Renure met een verklaring dat wordt voldaan aan de kwaliteitseisen verhandelen tijdens de periode van analyse. De verklaring mag eerst niet meer worden afgegeven als uit zowel het eerste monster al het tweede monster blijkt dat niet wordt voldaan aan de kwaliteitseisen.

Artikel 35f

Voor producenten die niet ten minste eens per 14 dagen Renure afvoeren geldt niet de verplichting om eens in de 14 dagen de geproduceerde Renure te bemonsteren. Om te voorkomen dat Renure wordt gebruikt of afgevoerd waarvan de analyse niet recent is, is in artikel 35f opgenomen dat Renure alleen mag worden aangewend of afgevoerd indien uit een analyseverslag dat op het moment van aanwen-

den of afvoeren niet ouder is dan 14 dagen blijkt dat wordt voldaan aan de kwaliteitseisen voor Renure. Voor de gehalten koper en zink geldt een andere termijn. Het analyseverslag waaruit blijkt dat de gehalten (Cu en Zn) binnen de in bijlage Ib voorgeschreven normen blijft, mag ten hoogste drie maanden oud zijn.

Artikel 35g

In artikel 81, vijfde en zesde lid, is bepaald dat als een erkend laboratorium het fosfaat of stikstofgehalte van een monster dierlijke mest niet kan vaststellen omdat het monster bij de vervoerder, monsternemende organisatie of na ontvangst door het laboratorium in het ongereede is geraakt, het stikstof- en fosfaatgehalte wordt bepaald aan de hand van de forfaitaire stikstof- en fosfaatgehalten zoals deze vermeld staan in bijlage I. Voor de monsters die zijn genomen uit Renure geldt dit niet. In artikel 35g is geregeld dat in dat geval de gehalten bij Renure worden bepaald op basis van het voortschrijdende gemiddelde stikstof- en fosfaatgehalten. Daarbij wordt gekeken naar het gemiddelde stikstof- en fosfaatgehalte van het bedrijf of de onderneming van de acht meest recente opeenvolgende analyse uitslagen die betrekking hebben op fosfaat en stikstof. Indien hier sprake van is meldt de vervoerder in rVDM naast opmerkingscode 50 ook het voortschrijdende gemiddelde stikstof- en fosfaatgehalte. De reden om te kijken naar het gemiddelde stikstof- en fosfaatgehalte in plaats van naar de forfaitaire gehalten is omdat er nog geen forfaitaire waarden bekend zijn van Renure en uit eerder onderzoeken blijkt dat de gemeten gehalten aan stikstof en fosfaat in Renure verschillen per bedrijf en per productieproces.

Artikel 35h

Een landbouwer die Renure wil aanwenden, is gebaat bij duidelijkheid of de Renure die hij heeft afgenomen voldoet aan de kwaliteitseisen. Daarom is in artikel 35h verplicht gesteld dat een geregistreerde producent bij de geleverde Renure een ondertekende en gedagtekende verklaring voegt dat de geleverde Renure voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure. Dit betekent in de praktijk dat bij elke vracht Renure die afgevoerd wordt naar een afnemer van Renure een ondertekende en gedagtekende verklaring aanwezig moet zijn dat de geleverde Renure voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure.

In paragraaf 4 worden regels gegeven voor de productie en de verhandeling van Renure en de administratie die de producent en de landbouwer moeten bijhouden. In sommige gevallen is de producent van de Renure tevens een landbouwer. De regels voor producenten van Renure zijn dan ook gewoon op hem van toepassing. Als de landbouwer geen Renure produceert om te verhandelen maar om te gebruiken op zijn eigen bedrijf, is het niet zinvol om te verlangen dat de producent een ondertekende verklaring aan zichzelf verstrekt en die verklaring in administratie opneemt. In artikel 35h, eerste lid, laatste volzin is daarom opgenomen dat de verplichting tot het verstrekken van een verklaring in dat geval niet geldt.

In het tweede lid is bepaald dat een producent waarvan de registratie is geschorst of geschrapt de hier bedoelde verklaring niet verstrekt (bijvoorbeeld in een situatie als bedoeld in artikel 35e als uit de analyse van genomen monsters blijkt dat de meststof niet voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure). Daarnaast volgt uit het eerste lid dat de verklaring evenmin wordt verstrekt in de periode dat bekend is dat de meststof niet voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure maar de minister de producent nog niet heeft geschorst.

Artikel 35i

De verklaring dat Renure voldoet aan de kwaliteitseisen dient reeds bij het vervoer van de Renure aanwezig te zijn en op het vervoersbewijs dierlijke meststoffen is de in bijlage I voor het betreffende soort Renure opgenomen mestcode vermeld. Deze mestcodes mogen alleen worden gebruikt indien de vervoerde meststof voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure. Renure is een product van dierlijke mest en valt daarmee onder de begripsbepaling van dierlijke mest. Dat betekent ook dat, tenzij anders is bepaald, alle regels die gelden voor het vervoer van dierlijke mest ook van toepassing zijn op het vervoer van Renure

Artikel 35j

Het is niet toegestaan verschillende soorten Renure bij het vervoer of in de opslag onderling te mengen. Reden daarvoor is dat door het mengen het zicht op de meststromen verloren gaat. Renure die wel is gemengd wordt voor de toepassing van hoofdstuk 3, paragraaf 4, niet gezien als Renure. Dat betekent allereerst dat het niet kan worden aangewend boven de 170 kilogram dierlijke mest per hectare per jaar. Ook kan de gemengde Renure niet worden vervoerd met een van de mestcodes voor Renure en mag de producent geen verklaring afgeven dat de geleverde meststof Renure is. Overigens

staat de regeling er niet aan in de weg dat bij het vervoer vanuit twee opslagen op hetzelfde bedrijf, dezelfde soort Renure wordt gemengd.

Artikel 35j ziet op vervoer en opslag van Renure. Het artikel staat er niet aan in de weg dat Renure bij de aanwending wordt gemengd met andere meststoffen.

Gebruikers van Renure dienen erop bedacht te zijn dat het in sommige gevallen niet zonder gevaar is om Renure te mengen met andere meststoffen. Zo kan het mengen van ammoniumsulfaat met drijfmest leiden tot vorming van waterstofsulfide (H_2S). Dit mestgas kan dodelijk zijn.

Artikel 35k

Het in artikel 35k opgenomen voorschrift is uitsluitend van belang voor producenten die een intermediaire onderneming voeren. Ingevolge artikel 14 van de Meststoffenwet strekt de verantwoordingsplicht van intermediaire ondernemingen zich immers uit over de hoeveelheden fosfaat in de op de onderneming aan- en afgevoerde dierlijke meststoffen. Omdat het noodzakelijk is zicht te hebben op de aanvoer en afvoer van zowel de hoeveelheden fosfaat als stikstof dat met name aanwezig is in Renure, geldt op grond van artikel 35k dat de verantwoordingsplicht van de aan- en afvoer op een onderneming mede betrekking heeft op de hoeveelheid stikstof in de meststoffen.

Artikel 35l

Artikel 35l bepaalt wat de producent van Renure in ieder geval in zijn administratie dient op te nemen. Deze gegevens zijn aanvullend op gegevens die een leverancier van dierlijke meststoffen op grond van de meststoffenwet al in zijn administratie dient op te nemen. Renure is een vorm van dierlijke mest, bedoeld in de Meststoffenwet. Dat betekent dat de verplichtingen met betrekking tot de dierlijke mest die voor een leverancier daarvan gelden (zoals bijvoorbeeld de bemonstering en vastlegging van nutriëntengehalten) ook gelden voor Renure.

Indien een producent gebruik maakt van een mobiele installatie voor de productie van Renure neemt de producent in zijn administratie bescheiden op waaruit blijkt dat de mobiele installatie daadwerkelijk op het bedrijf of de onderneming van de geregistreerde producent heeft gestaan en gedurende welke periode. Dit is bepaald in het tweede lid van artikel 35l. De regeling schrijft niet voor welke bescheiden in de administratie aanwezig moeten zijn. Gedacht kan worden aan een huurovereenkomst en een bewijs van levering van de installatie op het bedrijf of de onderneming.

In het eerste lid, onderdeel d, is bepaald in de administratie moet worden opgenomen de hoeveelheid dierlijke mest, uitgedrukt in tonnen en in kilogrammen stikstof en fostaat, die is gebruikt bij de productie van Renure. De hoeveelheid stikstof kan door de producent op twee manieren worden bepaald, zo is in het derde lid opgenomen. Welke manier wordt gebruikt is aan de producent. De hoeveelheid stikstof kan worden bepaald door de analyse van de een monster van de gebruikte dierlijke mest door een erkend laboratorium of door gebruikt te maken van de forfaitaire mineralengehalten bedoeld in bijlage I bij de Urm.

In het eerste lid, onderdeel e, is bepaald dat de geregistreerde producent in zijn administratie de hoeveelheid aangevoerde stikstof in salpeterzuur opneemt, uitgedrukt in kilogrammen. Dat geldt alleen indien de geregistreerde producent voor de productie van Renure gebruik heeft gemaakt van salpeterzuur. Deze gegevens zijn nodig voor de bepaling van de hoeveelheid stikstof uit het salpeterzuur in de Renure.

De in artikel 35l bedoelde gegevens dienen overeenkomstig artikel 39 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet door de producent ten minste 5 jaar te worden bewaard. Daarnaast heeft de minister op grond van artikel 35 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet (als de producent landbouwer is) of op grond van artikel 40 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet (als de producent intermediair is) de bevoegdheid van de producent te verlangen dat hij de gegevens op verzoek verstrekt. De minister kan deze gegevens gebruiken voor het toezicht op de naleving van het bepaalde in deze regeling.

Artikel 35m

Ook voor een landbouwer gelden verplichtingen ten aanzien van zijn administratie in aanvulling op de administratieve verplichtingen die gelden voor het gebruik van dierlijke mest. Die verplichtingen zijn opgenomen in artikel 35m. De landbouwer dient in zijn administratie de hoeveelheid aangewende Renure, uitgedrukt in tonnen en in kilogrammen stikstof en fosfaat en de oppervlakte en de ligging van de percelen van zijn bedrijf waarop Renure op of in de bodem wordt gebracht op te nemen. Ook moet de landbouwer in zijn administratie de verklaring van de producent, bedoeld in artikel 35h opnemen. Die verplichting geldt uiteraard niet indien de producent niet verplicht is tot het afgeven van een

verklaring. Dit is het geval indien de landbouwer tevens de producent van de Renure is of de landbouwer de Renure heeft afgenomen van een gecertificeerde producent.

Artikel 34 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet bepaalt dat de landbouwer de gegevens ten minste 5 jaar bewaard in zijn administratie.

Artikel 35n

In artikel 35a is opgenomen dat Renure boven de gebruiksnorm, genoemd in artikel 9, eerste lid, van de Meststoffenwet mag worden aangewend als de Renure is geproduceerd door een geregistreerde producent of door een producent die houder is van het certificaat Renure. In artikel 35n worden regels gegeven met betrekking tot die certificering. Allereerst is in het eerste lid bepaald dat de minister het certificeringsschema aanwijst op grond waarvan het certificaat Renure kan worden afgegeven. Een certificeringsschema wordt eerst aangewezen indien dat voldoende waarborgen biedt om af te zien van de verplichting tot registratie. Door de waarborgen die het certificeringssysteem biedt, is er een gerechtvaardigde vertrouwen dat de Renure voldoet aan de kwaliteitseisen. Wel is het van belang te weten welke producenten beschikken over een certificaat en van welke bedrijven de certificaten zijn geschorst of ingetrokken, immers voor die producenten gelden afwijkende regels. Het tweede lid bepaalt daarom dat de CBI die het certificaat verstrekt dat meldt bij de minister.

Gelet op de waarborgen die het certificeringsschema en de controle daarop door de CBI's zijn een aantal bepalingen in deze regeling niet van toepassing op de houders van het certificaat Renure. Die bepalingen zijn opgenomen in het vierde lid.

Onderdeel C

Net als bij filtraat en dikke fractie na mestscheiding is het ongewenst dat Renure bij maatwerktransporten wordt vervoerd zonder wegen en bemonsteren. Daarom wordt met onderdeel C middels een wijziging van artikel 69i geregeld dat de artikelen 48, 48b en 49 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet en de artikelen 56, 57, 58 en 59, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet onverkort van toepassing blijven op Renure

Onderdeel D

Onderdeel D bevat de toevoeging van bijlage Af aan de regeling. Die bijlage bevat de kwaliteitseisen voor Renure. Deze kwaliteitseisen zijn conform de kwaliteitseisen die aan Renure worden gesteld in de Nitraatrichtlijn.

Onderdeel E

De Nitraatrichtlijn schrijft voor dat voor Renure een equivalentiefactor voor kunstmest van 1 wordt toegepast voor Renure. Met onderdeel E is daarom aan bijlage B toegevoegd dat de werkingscoëfficiënt van Renure bij elke toepassing 100 is.

Onderdelen F, G en I

De onderdelen F, G en I bevatten technische voorschrift die zien op bemonstering en analyse van van Renure. Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar het algemene deel van deze toelichting.

Onderdeel H

Onderdeel H wijzigt bijlage I. Aan die bijlage is een tabel toegevoegd met mestcodes voor Renure. Zoals ook uit de omschrijving van de mest blijkt, mogen deze codes uitsluitend worden gebruikt al de daargenoemde Renure voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure.

Onderdeel J

Onderdeel J bevat ten slotte een wijziging van bijlage M. Aan die bijlage zijn enkele regelovertredingen met de bijbehorende boetebedragen toegevoegd.

Artikel II

Artikel II bevat overgangsrecht. Het eerste lid ziet op situatie waarbij een producent al voor de inwerkingtreding van deze regeling Renure produceert. De Renure die geproduceerd is voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze regeling kan overeenkomstig het bepaalde in artikel I van deze regeling gebruikt en verhandeld worden als de Renure voldoet aan de kwaliteitseisen en de producent

van de Renure als zodanig is geregistreerd of beschikt over het certificaat Renure. Dat betekent dus dat de producent zich, als hij geen houder is van het certificaat Renure, dient te registreren en de reeds geproduceerde Renure conform bijlage Eb moet laten bemonsteren en laten analyseren op de kwaliteitseisen. Indien wordt voldaan aan de kwaliteitseisen mag de Renure als zodanig met een verklaring worden verhandeld. Meststoffen die blijkens de analyse niet voldoen aan de kwaliteitseisen mogen, mits uiteraard wordt voldaan aan de wettelijke verhandelingsseisen, gebruikt worden binnen de gebruiksnorm voor dierlijke mest, bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de wet.

Het is mogelijk dat landbouwers op het moment van de inwerkingtreding van deze regeling reeds beschikken over een voorraad Renure, zonder dat daarvoor een verklaring van de producent aanwezig is en voordat de registratieplicht geldt. Er zijn immers landbouwers die zelf al Renure produceren en daarnaast behoeven producenten van Renure tot de inwerkingtreding van deze regeling geen verklaring af te geven dat de geleverde meststof voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure. De aanwezige Renure kan als dierlijke mest gebruikt worden binnen de gebruikruimte voor dierlijke mest, bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de wet. In het tweede lid is bepaald dat de landbouwer de Renure tot een maximum van 80 kg stikstof per hectare per kalender jaar, mag gebruiken boven de hiervoor bedoelde gebruiksnorm als hij de meststof heeft bemonsterd overeenkomst het bepaald in bijlage Eb en uit de analyse van dat monster blijkt dat de meststof voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure. De landbouwer dient in dat geval de uitslag van de analyse van het monster op te nemen in zijn administratie.

Reeds geruime tijd loopt de pilot mineralenconcentraat. Landbouwers die zich hebben gemeld bij de minister en die mineralenconcentraat afnemen van een aangewezen producent mogen de mineralenconcentraat aanwenden boven de gebruiksnorm voor dierlijke mest, bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de wet. De pilot vervalt met ingang van 1 januari 2026. Omdat de verwachting is dat dit mineralenconcentraat voldoet aan de kwaliteitseisen voor Renure is in het derde lid als overgangssituatie bepaald dat deze landbouwers dit nog op het bedrijf aanwezige mineralenconcentraat mogen aanwenden tot ten hoogste 80kg N/ha per jaar.

*De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J. van Essen*